

#950-2-52
8-7-57 #1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

R. a 10 ct.

No. 1344

PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 5, 1957, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXVI

Taikos Judėjimas Reikalauja, kad Visos Jėgos Sulaikytų H Bandymus

COLOMBO, Ceylon. — Čia įvykęs Pasaulinės Taikos Tarybos susirinkimas, kuriame dalyvavo 402 atstovai iš 69 šalių, priėmė tarimą, reikalaujanti, kad visos jėgos, galinčios pasigaminti nuklinius ginklus, nieko nelaukiant sulaikytų jų bandymus.

Susirinkimas sako, kad nukliniai bandymai, sudaro pavojų būsimoms kartoms ir sunkina susitarti sulaikyti ginklavimosi lenktynes.

Tarp eilės mokslininkų, kurie dalyvavo šiame susirinkime, buvo D. G. Arnott, Britanijos nuklinis fizikas, ir prof. Jošita Hirano, Japonijos mokslininkas.

Dr. Arnott pareiškė, kad nukliniai bandymai grumoją visam biologiniam pasauliui. Reiškia, visokiai gyvybei, taipgi ir augalams.

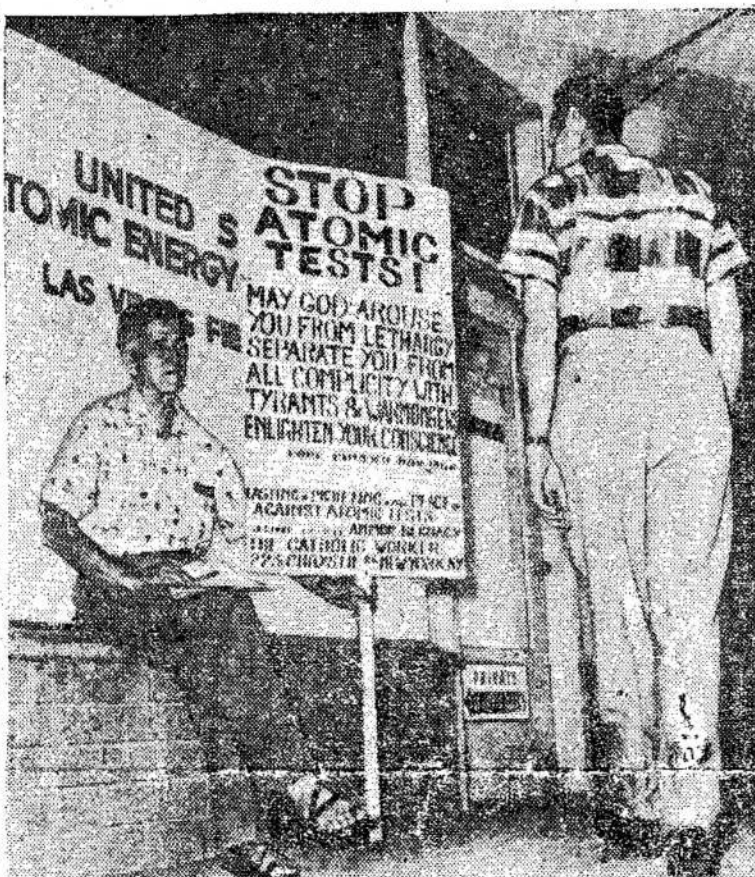
Jis sako, kad žmonija gali daugiau nukentėti nuo kviečių sumenkėjimo, negu leukemijos ar vėžio.

Jošita Hirano pareiškė, kad visos atominės jėgos turėtų būti pasitarimą dėl sudarymo sutarties nutraukti nuklinius bandymus. Jis sako, kad Vokietijoje, Amerikoje ir kitose šalyse mokslininkai pasmerkė nuklinius bandymus. Eilė parlamentų ir savi valdybių pasisakė už sulaikymą šių bandymų.

Šis Pasaulinės Taikos Tarybos susirinkimas nutarė atnaujinti veikimą po visą pasaulį už nuklinių ginklų bandymų sulaikymą. Taryba mano, kad nuklinių ginklų bandymai akstina ginklavimosi lenktynes ir tokiu būdu pastoja kelią susitarimui sulaikymui ginklavimosi lenktynių.

Taryba taipgi kreipiasi į didžiąsias jėgas, kad jos saugotųsi tokių veiksmų, kurie blogintų santykius jų tarpe ar kur kitur.

Taikos išlaikymas ir apsaugojimas žmonijos nuo atominės radiacijos pavojaus yra pats svarbiausias visos žmonijos uždavinys. Kiekvienas raginamas kelti balsą už taiką ir prieš nuklinius ginklus.

Ammon Hennacy, New York Catholic Worker redaktoriaus pavaduotojas, pikietuoja Las Vegas atominė bandymų lauko ofisa. Jis

matomas sėdint ant lango. Raštinėn įeina pulkininkas Hunter. Hennacy reikalauja, kad atominiai bandymai būtų sulaikyti.

Lenkijoje Vėl Veikia Progresyviai Katalikai

ROMA. — Vatikano laikraštis "Osservatore Romano" praneša, kad Lenkijoje atgijo veikimas progresyvių katalikų grupės, kuriai vadovauja Boleslovas Piaseckis. Vatikanui nepatinka ši katalikų grupė. Keli metai atgal Vatikanas uždraudė katalikams skaityti Piaseckio parašytą knygą apie valstybės santykius su bažnyčia.

Progresyvių katalikų sąjūdis žinomas vardu Pax (Taika). "Osservatore Romano" sako, kad bažnyčios hierarchija ta msajūdžiui nepritarė ir dabar nepritaria. Prie Pax grupės būk priklausoma tik katalikai intelektualai.

PRADĖJO TARPTAUTINIŲ MOKSLINIŲ TYRINĖJIMŲ

Viso pasaulio mokslininkai pradėjo taip vadinamus Tarptautinius Geofizinius Metus, kurie tęsis iki 1958 metų pabaigos. 64 šalių mokslininkai tirs įvairius reiškinius ant mūsų žemės ir erdvėje.

Michigano Komunistų Byla Bus Peržiūrėta

WASHINGTON. — Aukščiausias Teismas nepripažino nuteisimą šešių Michigano komunistų ir grąžino jų bylą peržiūrėjimui apeliaciniam teisme. Taip nutardamas Aukščiausias Teismas vadavosi tais pačiais motyvais, kuriais jis vadavosi Kalifornijos komunistų bylos sprendime.

Aukščiausias Teismas daro didelį skirtumą tarp teorinio mokymo nuversti valdžią ir veiksmų ta kryptimi.

Apeliacinis teismas gali grąžinti Michigano komunistų bylą distrikto teismui naujos bylos surengimui, ar pats gali peržiūrėti liudijimus ir padaryti naują nuosprendį.

LAKE CHARLES, La. — Uraganas Audrey, užklupęs žalos pietvakarinėje Louisiabilai netikėtai, padarė daug nos dalyj. Spėjama, kad žuvusių bus nemažiau 350 asmenų. Daug medžiaginių nuostolių.

Francūzai Alžirijoje Veja Žmones iš Namų

ALŽYRAS. — Francūzų militariniai autoritetai išskėlė viršun, kad jie ištrėmė daug vietinių gyventojų iš namų, nepalikant nei moterų nei vaikų, tose srityse, kur įvyko didesni susikirtimai su sukilėliais.

Jie nepaduoda oficialių skaičių, bet vienas paskelbtas apskaičiavimas sako, kad buvo ištrėmta 300,000 musulmonų. Jie buvo išvaryti iš namų masiniai, nepalikant nei vieno asmens.

Žmonės esą ištrėmiami iš namų, kad palengvinus kariuomenei kovą su sukilėliais. Trėmimai būvė įvykdyti per praėjusias kelias savaites. Jie buvo atlikti didžiausioj pasiptyj. Matome,

mai, kad nesukėlus visų alžirijiečių pasipiktinimo.

Daug žmonių būvė iškelta iš Tunisijos pasienio. Girdi, tie žmonės dalyvavė šmugeliavime ginklų iš Tunisijos dėl Alžirijos kovotojų.

Perkeltieji francūzams sudaro naujų išlaidų, nes reikia juos užlaikyti. Per metus išleisų nemažiau \$2,750,000. Kiti sako, kad dar daugiau. O francūzams šis karas ir taip kainuoja labai daug.

Francijos autoritetai nori apmalti Alžiriją iki Jungtinių Tautų susirinkimo. Mat Alžirijos klausimas gali būti vėl iškeltas. Jie nori parodyti, kad Alžirijos reikalai jau "sutvarkyti".

Karinės operacijos vyksta plačiu mastu. Krinta žmonės šimtais. Dalyvauja ne tik tankai ir artilerija, bet ir orinės jėgos. Pusė milijono francūzų kariuomenės sutraukta į Alžiriją sudaužymui alžirijiečių kovos už pasiluosavimą iš francūzų jungo.

Dažnai išsiveržia susikirtimai tarp vietinių ir francūzų miestuose ir miesteliuose. Įsitempimas visoj Alžirijoje labai didelis. Neatrodą, kad masinis perkėlimas žmonių iš istisų sričių padės tam įsitempimui sumažėti.

Prisipažino Prie Falsifikacijos

TORONTO. — Nora Conacher, liberalų kandidato St. Paul raidinge rinkiminės kampanijos vedėja, teisme prisipažino, kad ji įtraukus į rinkėjų sąrašus arti 500 fiktyvių balsuotojų.

Klausama, kodėl ji taip dariusi, ji atsakė, kad ji pati nežinanti. Teisėjas pastebėjo jai, kad jam sunku tikėti, jog ji tai dariusi nežinia kodėl.

Jai padėjusios trys kitos moterys.

Yra manoma, kad per praėjusius rinkimus, buvo ir daugiau tokių atsitikimų, ir kad ne vien liberalai taip darė, bet ir kitos partijos. Tai blogas ženklas. Reiškia, kad rinkiminė demokratija gerokai pašlijusi.

Uraganas Audrey Palietė Kanadą

TORONTO. — Uraganas Audrey, kuris padarė daug nuostolių Luisianoje, Jungtinėse Valstijose, palietė Ontariją ir kitas provincijas ir rytus.

Ontarijoje daug kur vanduo išnešė kelius, vėtra išvartė elektros ir telefono stulpus, sutraukė vielas.

Taip tai ilgas savaitgalis, daug žadėjęs dėl vasarotojų, buvo labai nemalonus. Kas išvyko į vasarvietes, tas turėjo sėdėti viduj. Kitiems teko pabūvoti ant kelių. Kai kam padaryta nuostolių. Nuostoliai Ontarijoje — \$1,000,000.

Oras kiek pagerėjo tiktai pirmadienį, Dominion Day.

ISTRAUKS 25,000 KARIŲ IŠ JAPONIJOS

Washington. — Jungtinės Valstijos sutiko ištraukti iš Japonijos iki ateinančių kalėdų 25,000 kariuomenės. Tai taip vadinamos "ground forces".

Amerikiečiai viso turi Japonijoje 100,000. Iš to skaičiaus 50,000 yra orlaivynė ir 20,000 laivynė. Tokiu būdu Japonijoje dar pasiliks 70,000 amerikiečių karių.

TARYBŲ LIETUVOJ

Tarybos Rūpinimasis Miesto Sutvarkymu

Metai iš metų auga Kaunas — vienas didžiausių Lietuvos pramonės ir kultūros centrų. Pastaruoju metu čia atsirado naujų fabričių ir gamyklų, pradėta statyti pirmoji hidroelektrinė prie Nemuno. Keičia savo išvaizdą senosios įmonės. Baigiami statyti nauji didžiuliai gamybiniai korpusai "Silvos" kojinių fabrike, "Limos" vilninių audinių fabrike, "Raudonojo Spalio" avalynės fabrike.

Dabar Kauno pramonės įmonėse ir statybose darbininkų yra beveik 3 kartus daugiau, negu buvo 1940 metais. Iki 197 metų pabaigos šis skaičius padidės dar 15 procentu.

Daug dėmesio skiriama ir miesto ūkiui. 1955 metais vaistybė Kauno komunalinio ūkio pagerinimo reikalams asignavo apie 10 milijonų rublių, o 1957 metais — dvigubai tiek.

Miesto Darbo žmonių deputatų taryba savo veikloje remiasi rinkėjų priešais, nes, ruošiantis rinkimams į vietines Tarybas, darbo žmonės pareiškė daug pageidavimų ir pasiūlymų, kaip toliau tvarkyti gimtąjį miestą.

Vykdydama rinkėjų valią, miesto Taryba atliko didelį darbą gyvenamųjų namų statybos srityje. Jeigu per praėjusius dvejus metus buvo pastatyta 20,324 kvadratiniai metrai gyvenamojo ploto, tai dabar statomi gyvenamieji namai, kurių bendras plotas sudaro apie 50,000 kvadratinį metrų. Naujus gerai įrengtus butus šiame gaus šimtai Kauno gamyklų ir fabričių darbininkų ir tarnautojų. Daugelis gatvių asfaltuojamos. Bendras per pastaruosius metus išasfaltuotų gatvių ilgis sudaro daugiau kaip 25 kilometrus.

Šį pavasarį Kauno gatvėse ir skveruose pasodinta 2,500 medžių ir 5,200 dekoratyvinių krūmų, 8,500 medžių ir 5,000 krūmų bus pasodinta rudenį. Antri metai miesto Taryba asignuoja apželdymui apie 1 milijoną rublių.

Dabar daugelio namų kiemai pasipuošė žaliu apdaru. Žalumynais apsidengė J. Janonio vardo "Kotton", "Spalio" fabričių, "Atramso", "Pergalės" ir kitų gamyklų teritorijos. Daugelio įmonių kiemuose pasodinta vaismedžių.

Rimtą dėmesį sutvarkymui, gyventojų kultūrinėms, buitinių sąlygų gerinimui skiria miesto Tarybos nuolatinės komisijos. Antai, pavyzdžiui, prekybos komisijos iniciatyva per pirmuosius ke-

turis 1957 metų mėnesius mieste buvo atidaryta 12 naujų parduotuvių. Jų tarpe — konditerijos gaminių ir karštų patiekalų pusfabrikacijų parduotuvės. Daug lankytojų patraukia lietuviškų tautinių patiekalų valgykla.

Per deputatų ataskaitas rinkėjams daugelis darbininkų-motinių nurodinėjo, kad esantieji mieste 56 vaikų darželiai ir lopšeliai nebepatenkina darbo žmonių poreikių. Sveikatos apsaugos ir liaudies švietimo nuolatinės komisijos iškėlė atitinkamoms organizacijoms klausimą, jog būtina įkurti naujas vaikų įstaigas. Dabar mieste baigiami statyti 8 vaikų darželiai ir lopšeliai, kuriuose bus 757 vietos.

Gerai sutvarkomi Petrašiūnų, Vilijampolės, Šančių ir Aleksoto darbininkų priemėsčiai. Čia taip pat asfaltuojamos gatvės, vykdomi apželdymo darbai, įveisiami nauji skverai, o Aleksoto, Vilijampolės bei Julinavos gyvenvietėse baigiamas tiesių vandentiekis.

Sutvarkant Kauną ir jo priemėsčius, jau nuveikta nemažai. Bet reikės padaryti dar daugiau. Ir miesto Tarybos deputatai, klausydami to, ko reikalauja rinkėjai, kurie rūpinasi gimtojo miesto klestėjimu, siekia vis naujų laimėjimų šiame darbe.

Auga, Tvarkosi Vilnius

Daug statybos aikštelių yra respublikos sostinėje. Užstatoma dykvietė pietvakariname miesto pakraštyje; vis nauji ir nauji namai išauga jo gatvėse. Šiemet vien tik statybos tresto kolektyvas turi atiduoti eksploatacijon 33,000 kvadratinį metrų gyvenamojo ploto — dvigubai daugiau, negu buvo užplanuota praėjusiais metais, pastatyti 3 technikumus, 2 mokyklas, klinikinę ligoninę, kinoteatrą, televizijos centro teatrus-studijas — viso 40 objektų.

Atėjus pavasariui, vėl prasidėjo Vilniaus apželdymo darbai. Gegužės mėn. miesto gatvėse, aikštėse, parkuose ir skveruose pasodinta 90 tūkstančių gėlių. Sodinami medžiai ir dekoratyviniai krūmai. Apželdomos Tiesos, Jaunimo, Požėlos, Čiurlionio gatvės, geležinkelio stoties aikštė, Vingio parkas, įveisiami nauji skverai.

RAJONO CENTRE

Per keletą pastarųjų metų neatpažįstamai pasikeitė Va-

renos rajono centras. Atsirado naujų namų, naujų gatvių. Neseniai pastatytas Tarybų Namų pastatas. Gegužės Pirmosios šventės išvakarėse pradėjo veikti nauja ligoninė. Čia yra terapijos, chirurgijos ir gimdymo skyriai, veikia vaikų ir moterų konsultacijos, rentgeno kabinetas. Naujoji gydymo įstaiga sukomplektuota daugiausia jaunais medicinos darbuotojais, kuriems vadovauja prityrusi gydytoja J. Arbačiauskienė.

Vilniaus Televizijos Centras

Gegužės 1 d. pradėjo veikti Vilniaus telecentras — vienas galingiausių visoje Tarybų Sąjungoje. Telecentro pastatų kompleksas pastatytas nepaprastai gražiai — Kanarskio gatvėje netoli Vingio parko. Čia pastatytas didelis keturių aukštų pastatas. Jame — apie 150 salių ir kambarių.

Statybininkai stato antrąją telecentro eilę. Čia pagal paskutinius technikos reikalavimus bus pastatyta televi-

zijos, koncertinė, kamerinė ir kitos studijos.

Lietuvos teritorijoje numatoma pastatyti eilę tarpusavyje susietų televizijos retransliavimo stočių. Tokia stotis jau statoma Klaipėdoje. Kitas stotis numatoma pastatyti Kaune, Šiauliuose ir Kupiškėje.

Penkmečio pabaigoje Vilniaus telecentras susiriš radiorelinėmis linijomis su didžiausiais Tarybų šalies ir užsienio televizijos centrais. Tada žiūrovai pamatys programas ne tik iš Vilniaus, bet ir iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, Rygos, Varšuvos ir kitų miestų.

Sena draugystė sieja Rygos ir Vilniaus vyrėjus. Jie ne kartą mėgino savo jėgas sportinėje kovoje. Nežiūrint to, kad latviai turi nemažai sporto meistrų, kova visada vykdavo labai atkakliai.

Pirmas susitikimas tarp Rygos ir Vilniaus vyrėjų įvyko 1954 metų gegužės 9 d. Laimėjo vilniečiai. Tų pačių metų rudenį Rygoje nugalėjo latviai rezultatu 29,5:24. 1955 metų gegužės 8 d. vėl įvyko susitikimas. Laimėjo vilniečiai, bet vargais negalais: rezultatas buvo 28:27,5.

KAS YRA KOLŪKIS?

"Kolūkis" pavadinimas yra kilęs nuo žodžių "kolektyvinis ūkis", juos sujungus į vieną, nes taip patogiau vartoti tiek gyvojoje, tiek rašomojoje kalboje. "Kolūkietis" — valstietis, kuris yra kolūkio narys ir dirba kolūkyje.

Kolūkiai atsirado susijungus grupei valstiečių į vieną stambų ūkį. Tuo keliu Lietuvos valstiečiai nuėjo todėl, nes pamatė, kad dirbti kartu daug geriau, galima daug daugiau padaryti. Juk ir sena lietuvių liaudies išmintis sako: "Vienas vyras — nė talka, kai du stos — daugiau padarys". Į kolūkį yra susijungę vidutiniškai po 200-300 anksčiau buvusių smulkių ūkių. Vidutinis plotas sudaro apie 1,500 - 1,800 hektarų. Tiesa, yra smulkesnių ir stambesnių kolūkių. Pavyzdžiui, Kapsuko rajone "Šešupės" kolūkis valdo tik apie 1,000 ha žemės, o Šakių rajono Lenino vardo kolūkis turi daugiau kaip 6,000 ha žemės.

Jungtis Lietuvos valstiečius į kolūkį ypač paskatino tai, jog dideliame ūkyje galima daug žemės ūkio darbų atlikti mašinomis. O juk tai labai palengvina kiekvieno valstiečio darbą. Pavyzdžiui, ariant traktoriais ir lengviau, ir patogiau, ir greičiau, negu dirbant arkais. Tas pats, sakysime, ir

čiai. Tai priklauso nuo kolūkio didumo. Kandidatus į valdybą turi teisę pasiūlyti kiekvienas kolūkio narys, visiškai neatsižvelgiant į tai ar jis būtų žemdirbys, ar gyvulių augintojas, sodininkas ar daržininkas. Kaip taisyklė, į kolūkių valdybas išrenkami žmonės, suprantantieji gerai žemės ūkį ir turintieji organizacinių gabumų. Ir tai suprantama — vadovavimas yra svarbiausias dalykas stambiame ūkyje. Jeigu vadovai geri, tai ir darbas gerai vyksta, jeigu vadovai blogi — ir tvarkos nėra.

Išrinkus valdybą, valdybos pirmajame posėdyje yra renkamas kolūkio pirmininkas. Jam patikimas tvarkymas visų ūkinių ir finansinių reikalų.

Reakcionieriai užsienyje nemažai plepa apie tai, kad kolūkio pirmininku gali būti tik komunistas arba koks statinys iš vietinės valdžios. Tai — grynas melas. Rinkdami savo kolūkio vadovus, kolūkiečiai yra visiškai šeiminkai. Jie gali rinkti tuos, kas jiems labiausiai patinka, kuo daugiausiai pasitiki. Štai, daugelis iš jūsų, tautiečiai, tur būt, esate girdėję apie buvusį grafą Zubovą, kuris yra seniai baigęs Vokietijoje žemės ūkio mokslus ir turi žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį. Pokariniais metais jis daug važinėjo po visą Lietuvą ir skaitė kolūkiečiams nemažai įvairių paskaitų apie žemės ūkį. Dažnas svečias jis buvo Jonavos apylinkėse. Ir ką gi! Patiko jis čia "Komunarų" kolūkio kolūkiečiams ir jie nutarė jį išrinkti savo kolūkio pirmininku. Nors ir jau senyvas Zubovas, tačiau jis nutarė atiduoti visas savo jėgas žemės ūkiui vystyti ir sutiko būti šio kolūkio pirmininku. Arba štai kitas pavyzdys. Mičiurino vardo kolūkis Kauno rajone ilgą laiką nekaip tvarkėsi. Išrinkdavo kolūkiečiai iš savo tarpo vieną pirmininką, kitą, o reikalai nesitaisė. Bet štai prieš porą metų jie nutarė jį pakeičti Kauno žemės ūkio akademijoje. Sustoję prie profesoriaus Jono Kriščiūno, pagarsėjusio visoje Lietuvoje bitininko. Pasikalbėjo su juo asmeniškai, pakvietė apsilankyti kolūkyje. Profesoriaus sutiko ir, jeigu taip jau labai kolūkiečiai pageidauja, davė žodį būti pirmininku. Dabar šis kolūkis gerai tvarkosi ir pasiturinčiai gyvena visi kolūkiečiai.

Tokių pavyzdžių — daugybė. Visų čia neišvardinsi. Kolūkio pirmininkas renkamas dvejimėms metams. Tačiau jeigu jis blogai tvarkosi, kolūkiečiai gali bet kurią dieną pašalinti iš darbo. Sekantį kartą šį pasikalbėjimą apie kolūkį ir gyvenimą juose tęsime toliau.

Alg. Draugelis

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$3.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

JIE RUOŠESI KRUVINAI SKERDYNEI

Neseniai "vaduotojai" minėjo išvežimus iš Lietuvos prieš pat hitlerininkų užpuolimą ant Lietuvos. Tie "vaduotojai", žinoma, bandė įrodyti, kad tie išvežimai nieko bendra neturėjo su artėjančiu karu. Tai, žinoma, didelis melas. Ir jie patys išsidooda.

V. Krikščiūnas įtarpino Tėviškės Žiburiuose pasikalbėjimą su prof. Adolfu Damašiu, kuris buvo vienas iš Lietuvos Aktyvistų Fronto vadų ir organizatorius sukilimo supuolamai su hitlerininkų įsiveržimu Lietuvon. Į klausimą, ar sukilimas buvo spontaniškas ar iš anksto organizuotas, Damašius atsakė, kad taip vadinamas "antikomunistinės rezistencijos pagrindis pasireiškė tą pačią dieną, kai komunistai pradėjo savo indoktrinaciją". Supraskit, kai Tarybų Lietuva įsisteigė. Tuos visus antikomunistus apjungęs Lietuvos Aktyvistų Frontas.

Toliau Damašius aiškina:

"Viso krašto rezistencija buvo galima paskirstyti į keturias sritis: Aukštaitija, Dzūkija, Žemaitija ir Suvalkija. Tos sritys turėjo savo atskirus štabus. Apkrityse veikė rezistencijos daliniai pasivadinę savarankiškais vardais kaip: Lietuvos Laisvės Armija, Kęstutis, Geležinis Vilkas, Lietuvos Apsaugos Gvardija. Kauno ir Vilniaus štabai vadovavo kraštui.

"Su užsienio Lietuvos Aktyvistų Fronto štabu buvo palaikomas ryšys. Ryšininkų kelias yra kruvinas ir erškėčiuotas, pareikalavęs eilės ryžtingų vyrų gyvybių. Centru ryšiai su Lietuvos apėkričių būriais buvo glaudūs. Sukilimui ruošiasi visą laiką".

Kaip matome, nacionalistai, laukdami Hitlerio invazijos, ruošėsi sukilimui viduje. Jiems priešakyje stovėjo štabas užsienyje. Tai, žinoma, buvo Vokietijoje. Vienu tarpu buvę pasiruošta pradėti sukilimą tarp gegužės 1 ir 10, taip buvę susitarta su "užsienio LAF štabu". Bet karo pradžia "užsitęsęs, šis terminas buvo atidėtas".

Lietuvos vyriausybė, be abejonės, sužinojo apie ruošimąsi sukilimui ir ėmėsi darbo nors dalį įtariamų asmenų išgabendė. Reikia pripažinti, kad tas žymiai sumažino skaičių aukų, kurias nusinešė hitlerininkų ir šių sukilėlių užpuolimas netikėtai.

Toliau Damašius pasakoja:

"Pagal užsienio LAF štabo informaciją iš p. min. Škirpos apie birželio 15-16 d. buvo patirta apie karo pradžią. Tam terminui ir ruošiasi. Sukilimą vykdė LAF įgaliotinis Leonas Prapuolenis, jo pavaduotojas P. Ž. ir visas LAF jungtinis Kauno ir Vilniaus štabas".

Taigi, tie visi "vaduotojai", kurie dabar bando mokinti Kanados ir Amerikos diplomatus, kaip vesti diplomatiškai, talkininkavo hitlerininkams ir tokiu būdu buvo Kanados ir visų sąjungininkų priešai. Dabar jie, išvertę savo kailius, persistato demokratijos ir laisvės "gynėjais".

Sekančiose laidose Liaudies Balse tilps aprašymai ir pasakojimai, kaip žiauriai siautė hitlerininkai Lietuvoje, kaip jiems padėjo lietuviški buržuaziniai nacionalistai, kaip buvo sudeginta ir nužudyta 119 žmonių Pirčiupio kaime. Net plaukai stojasi skaitant apie tai, kas dėjos Lietuvoje karo metu.

"Baisiojo birželio" minėtojai, žinoma, visai neužsiminė apie tuos šimtus tūkstančių lietuvių, nužudytų gestapininkų su jų talka. Jie apverkė tuos, kurie buvo išvežti ir tokiu būdu apsaugoti nuo kruvinų piktadarų, kurias jie būtų papildę.

Žinoma, tokiam momente, gresiant tokiam karui, buvo sunku išvengti klaidų. Buvo išvežtų ir visai nekaltų. Buvo aukų ir asmeninio pykčio. Tos visos klaidos atitaisomos. Bet tos klaidos jokių būdu nesudaro nei lašo tų baisių, kurias atliko hitlerininkai ir lietuviški jų talkininkai Lietuvoje karo metu ir net po karo.

Sėkite sekančius numerius. Rasite daug medžiagos, kuri daug dalykų išaiškina, daug šviesos suteiks apie tai, kas tikrumoje dėjos Lietuvoje.

KAS NAUJO PASAULYJE

Nusiginklavimo klausimas kartais išrodo labai gerai, o kartais taip supainiotas, kad negalima nieko gera įžiūrėti.

Kelios dienos atgal išrodė, kad Jungtinės Valstijos rimtai pasiryžusios siekti nors mažos pradžios, bet šiomis dienomis pasipylė iš Washingtono debesys dūmų, kurie klausimą visai aptemdė.

Vieni sako, kad Jungtinės Valstijos nedarys tokio susitarimo, kuris neišspręs Vokietijos vienybės. Dulles sako, kad Jungtinės Valstijos nori pirma pakto ryšium su nuklinės medžiagos naudojimu, o tik paskui jos sutiks pertraukti nuklinius bandymus. Dar kiti aiškina, kad uždraudimas atominių ginklų sudarys dar didesnę pavojų.

Prezidentas Eisenhower siūlo mažinti kariuomenę, imant laipsniškai. Per tris kartus Amerikos ir Tarybų Sąjungos armijos turinčios būti sumažintos iki 1,500,000, imant atskirai.

Apsisukęs jis sako, kad jis vistiek nori pertraukti nuklinius bandymus. Girdi, nuklinis karas nėra neišvengiamas. Esą, būtų klaidinga įsivaizduoti, kad būtų laimėtojai nukliniame kare.

Visas kalbas ir žinias kartu sudėjus, pasidaro toks mišinys, kad negali pasakyti, ko tikrai Jungtinės Valstijos nori, koks jų nusistatymas nusiginklavimo klausimu.

Tik vienas dalykas aiškus. Tai kad ir prezidentas Eisenhower ir kiti mato, jog masinis spaudimas pertraukti nuklinį ginklavimą yra labai didelis ir negalima jo visai ignoruoti.

Jungtinių Valstijų valstybės departamentas nedavė leidimo poniam Rooseveltienei vykti į Kiniją.

Ją norėjo pasiųsti į Kiniją kaip korespondentę New York Post.

Kalbėdama apie šį uždraudimą, ponija Rooseveltienė davė suprasti, kad ji nesiruošia dabar eiti į kovą su valstybės departamentu, bet tikisi, kad ateityje bus leista jai lankytis Kinijoje.

Tuo tarpu ji planuoja vykti į Tarybų Sąjungą.

Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Gromyko smarkiai užatakavo Jungtinių Valstijų vadovus, kurie sako kurstančias kalbas. Ypatingai jis pasmerkė generolo Norstad pareiškimą, būk NATO galėtų sunaikinti Tarybų Sąjungą.

Jis sakė, kad tokie grumojimai visai nesutampa su pastangomis pasiekti nors dalino sumažinimo ginklavimosi. Jo manymu, NATO naudoja Londono konferenciją tik kaip užmaskavimą dar didesnio ginklavimosi.

Argentinos vyriausybė per aukščiausią teismą nusprendė konfiskuoti buvusio diktatoriaus Perono turta.

Kaip pasirodo, per 12 metų savo diktatoriavimu Peronas susižėrė į savo maišą nemažiau \$300,000,000. Žinoma, tai neoficialus įvertinimas. Bet jei jo turtas ir nesieks tiek, vistiek darosi aišku, kad jis žėrėsi pinigų ne sau, o su dideliu samčiu.

Tarybų Sąjungos spauda sako, kad Kanados žmonės, balsuodami už konservatus, sudavė kumščiu Jungtinių Valstijų dominacijai Kanadoje. Liberalai buvę artimai susirišę su amerikiečių monopolijomis.

Konservatai, iš kitos pusės, "flirtuoja" su britiškais monopolistais.

Išeina, kad tas pats, nežiūrint kurie iš jų valdžioje yra.

NATO generalis sekretorius Paul Spaak nusiskundė Paryžiuje, kad nusiginklavimas, kurio siekia Londono konferencija, gali padaryti karą galimu.

Jis manąs, kad karą sulauko baimė atominio susinaikinimo. Jeigu tos baimės nebebūtų, sako jis, tuomet "paprastas karas" būtų visai galimas dalykas. Žmonės visai nebeatsimena praėjusio karo baisumus.

Tarybų Sąjungos mokslininkai teigia, kad 1960 metais Tarybų Sąjunga galės pasiųsti į Mėnulį ar Marsą radio kontroliuojamą žvalgybinę raketą.

O žemės satelitą, kuris skrietų apie mūsų planetą, bus galima paleisti jau ateinančiais metais.

Jie teigia, kad bėgyje 10 metų mokslininkai galės įsteigti mėnulyje nuolatinę mokslinę stotį, kurią tvarkys žmonės. O mokslinė laboratorija be žmonių galėsianti būti pasiųsta į Marsą tarp 1965 ir 1971 metų.

Jungtinių Tautų komanda Korėjoje atmetė Šiaurės Korėjos pasiūlymą, kad būtų sušaukta konferencija aptarimui švėtimšalių kariuomenės ištraukimo iš Korėjos visai.

Jungtinių Tautų komanda vieton to siunčia daugiau ginklų, ypač orlaivius, kurie gali būti apginkluoti atomineis ginklais.

Britų koroneris Bridgman tvirtina, kad pajūryje atrastas lavonas bė galvos ir rankų yra tikrai Crabbo lavonas.

Lavonas jau supuvęs, tik ta dalis, kur buvo guminėse kelnaitėse, kiek sveikesnė. Koroneris sprendžia pagal kojų pirštų kaulus.

Britanija žada greitai duoti sąjvaldą Nigerijai, gal 1960 metais ar kiek vėliau. Nigerija, tačiau, būtų palikta kaip britų dominija.

Nigerija turi 33,000,000 gyventojų. Jį užima 373,000 ketvirtainių mylių plotą vakariniame Afrikos pakraštyje. Tai didžiausia britų kolonija dabartiniu metu.

Izraelijos vyriausybė teigia, kad Izraelijos ir Egipto paliaubų paktas yra miręs dalykas ir Izraelija nesutiks dalyvauti jokiuose mišruose paliaubų komisijos pasitarimuose.

Nesijuokit

J. Kardelis pranašauja, kad komunistai krypsta nuo generalinės linijos.

Ar komunistai krypsta nuo savo linijos, aš nežinau, bet galiu tvirtinti, kad J. Kardelis nebūtinai jokios linijos, kurios galėtų laikytis.

Darbininkas kone su ašaromis rėkia, kad vakarinės valstybės augina komunistinę valstybę "laisvųjų tautų finansine parama, prekyba, diplomatiniais santykiais, komunistinių organizacijų ir sovietinių agentų toleravimu užsieniuose, sėdėjimu už bendro stalo Jungtinėse Tautose ir konferencijose, domėjimusi 'sovietine kultūra ir pažanga', palaikymu materialistinių ir ateistinių idėjų".

Ot, kad kupigija dabar turėtų tokią galią, kokią turėjo inkvizicijos laikais, tai būtų darbo jai. Too bad, prašau.

Gydytojai teigia, kad raminantieji vaistai gali daug gera padaryti gyvuliams, ypač tiems, kurie nuskirti dėl steiko.

Ar nesumanys kas nors duoti raminančių vaistų valgytojams tu steikų, kad nekeltų protesto mokėdami \$3.50 už steiką.

Dr. Šaipokas

Pas

Man atrodo, kai kome turavojanti l do įrodinėti, tungs ir Gode koki tai ma.

Socializmas ar kokia kita li būti kelių kapitalizmas.

Bet kiekvi skirtingos sistema neb tapti, su vie mis.

Kiekvienos nusako ir so kelius.

Tuo metu akrtu su kit Jungtinėse T rijos, tai jie namų žmonė

Yra teigia varė iš tam mažiau 300,

Išrodo, triukšmauja kad nukreip nuo savo ju

Praėjusio nada ir Ju buvo iškelu pakraščiu v

Kiek yra je buvo skriaudų ja

Tos skria dienai nepi

Bet ir r yra daug t ta kalbėti a

tose šalyse Gerai tie žmogus sa nei rasto.

Sioj gad bent vieaą buvę konfl

Man išr su žmogur

Konfliktu da, kada n da visi žn žmonės, ne išnaudojan

Tai vien tų visų žia bar pasire

venime, ju Jokia re ralinis atg klasių kov

Sunku t šiuo tarp bedarbių.

Pernai nei pusė

Kada v darbių, ta klausimas

Ar nēr Kanadoje siekė čiu ti atgal?

O gal

Pastabos

Man atrodo labai juokinga, kai komerciniai ir jiems turavojanti laikraščiai bando įrodinėti, kad Mao Tz Tungas ir Gomulka yra išradę kokį tai naują komunizmą.

Socializmas, komunizmas ar kokia kita sistema negali būti kelių rūšių, kaip kad kapitalizmas.

Bet kiekvienoje šalyje yra skirtingos sąlygos ir kokia sistema nebūtų, ji turi sutapti su vietinėmis sąlygomis.

Kiekvienos šalies sąlygos nusako ir socialį progresą, jo kelius.

Tuo metu, kai francūzai, akrtu su kitais, triukšmavo Jungtinėse Tautose dėl Vengrijos, tai jie Alžirioj vijo iš namų žmones masiniai.

Yra teigiama, kad jie išvarė iš tam tikrų sričių mažiau 300,000 žmonių.

Išrodo, kad tie ponai triukšmauja daugiausia tam, kad nukreipus žmonių atydą nuo savo juodų darbų.

Praėjusio karo metu Kanada ir Jungtinės Valstijos buvo iškėlusios iš vakarinių pakraščių visus japonus.

Kiek yra žinoma; Kanafoje buvo padaryta daug skriaudų japonams.

Tos skriaudos ir iki šiai dienai nepilnai atitaisytos.

Bet ir mūsų ponų tarpe yra daug tokių, kurie mėgsta kalbėti apie išvežimus kitose šalyse.

Gerai tie žmonės sako, kad žmogus savo akyje nemato nei rasto.

Šioj gadynėj sunku rasti bent vieną šalį, kur nebūtų buvę konfliktų.

Man išrodo, kad žmogus su žmogum kovos dar ilgai.

Konfliktai išnyks tik tada, kada nebebūs klasių, kada visi žmonės bus darbo žmonės, nebus išnaudotojų ir išnaudojamųjų.

Tai vienintelis išėjimas iš tų visų žiaurumų, kokie dabar pasireiškia žmonių gyvenime, jų santykiuose.

Jokia religija ar koks moralinis atgimimas nepašalins klasių kovos, kol bus klasės.

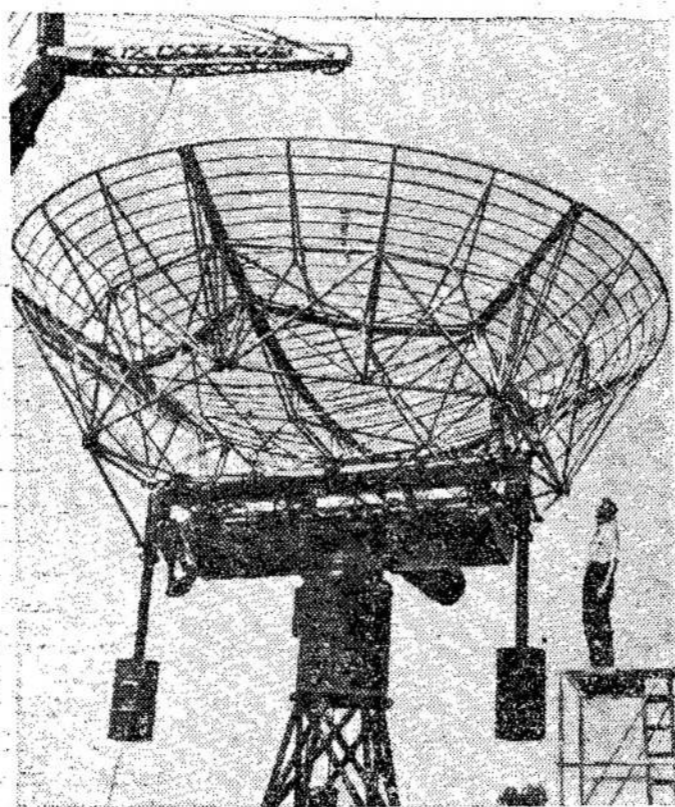
Sunku tikėti, bet Toronte šiuo tarpu yra arti 28,000 bedarbių.

Pernai šiuo laiku nebuvo nei pusės šio skaičiaus!

Kada vidurvasarį tiek bedarbių, tai daug kam kyla klausimas, kodėl?

Ar nėra tik ženklas, jog Kanadoje gerėjai laikai pasiekė čiukurą ir pradeda eiti atgal?

O gal per daug emigrantų

Radio "ausis", kuri paruošta gaudymui signalų nuo mėnulio. Ją pagamino Illinois profesorius Harold D. Webb.

Radio bangos bus siunčiamos į mėnulį nuo žemės. Mėnulis jas pasiųs atgal į žemę.

Ką Kiti Rašo

Nei Vienos Ašaros

Domininkų Respublikos diktatorius Rafael Trujillo (Truhilo) skaitomas dižiausiu mūsų dienų skerdiku.

Jo įsakais nužudyta mažiau 35,000 žmonių, jo režimui nepritarusių. Nevien vyrai, žudyta ir žudoma ir moterys ir vaikai.

1927 metais nužudyta 27,000 ir areštuota apie 50,000 žmonių.

Domininkų sala yra netoli Haiti, ne taip toli nuo Floridos. Trujillo budeliai žudo žmones ne vien savo krašte, bet net ir New Yorke kitur.

Sakoma, nuverstas Kubos diktatorius, 1933 metais, davė Trujillo patarimą: "Visada būkit JAV pusėj".

Gal dėlto mes tiek mažai skaitėme apie terorą tame krašte.

Kiek daug ašarų išlieta Washingtone dėl numalšinimo riaušių Poznaniuje, ir dar daugiau dėl nuslopinimo sukilėlių Budapešte, toli už 3,000 mylių.

Bet va, mūsų pasonėje, tik 850 mylių nuo Floridos, teroras eina per daug metų ir niekam mūsų valdžios ir krikščionybės aukštose vietose nė ašara nenuriedėjo. — V. Andrulis.

Norman ir Sherwood

Nepakęsdamas bjaurių apie jį paskalų, insinuacijų, melų, išplaukusių iš ragangaudžių Washingtone, neperseniai Kanados ambasadorius Egipte Herbert Norman

privežta? Nors industrijos auga, bet nebespėja sugerti visų atvežtų žmonių.

J. Y.

tarė geriau užbaigti savo gyvenimą, negu stoti prieš ragangaudžius ir būti jų paniekos objektu.

Sherwood nusižudė. Jis paliko keturis vaikus ir našlę.

Kam dabar iš to nauda?

Žmonijai, kuri nekantriai laukia (ir tikisi, jog sulauks), kad juo greičiau būtų surasti būdai, priemonės kovai su baisiąja vėžio liga, ši jauno mokslininko mirtis yra baisus nuostolis.

O ragangaudžiai turbūt dabar džiaugiasi, kad vieną "subversyvį" jiems pavyko iš gyvųjų tarpo pašalinti.

Bet ar tai žmoniška? Ar tai amerikietiška? Ar tai dorą?!

Argi mūsų šalies Kongresas negalėtų ir neturėtų dalykus tvarkyti taip, kad jo skiriamieji komitetai atsiskaitytų inkvizicijos prieš nekaltes žmones?

Tikėkime, kad Normano ir Sherwood mirtis, o taipgi Aukščiausio Teismo sprendimas Watkinsono bylos reikalu, paskatins Kongresą daryti ką nors, kad ateityje nebūtų tai, kas buvo per pastarųjų metų eilę! — Laisvė.

Kieno Geležinė Uždanga?

Washingtono kolumnistas ir komentatorius Drew Pearson rašo:

"Sen. Lyndono Johnsono valstybingas pasiūlymas, kad mes bandytume apsiukeisti televizijos ir kitais kultūriniais projektais su Tarybų Sąjunga atkreipia dėmesio į tai ar Chruščiovas teisingai sakė apie Amerikos geležinę uždangą".

Chruščiovas, kaip žinoma, sakė, kad JAV trukdo kultūrinius apsikeitimus, susisiekimus, o ne TSRS. Pearson sako:

"Atsargus patyrinėjimas valstybės departamento rodo, kad Chruščiovas buvo teisingas".

Nors prezidentas Eisenhoweris Genevos konferencijoje sakė, jog jojo vyriausybės nusistatymas yra "žmonių su žmonėmis draugingumas" per geležinę uždangą, bet sako Pearsonas:

"... ši politika toli gražu nuo vykdymo gyveniman, ir atsakomingi už tai dalinai yra valstybės departamentas, ir dalinai Kongresas už įvedimą trukdymų, ypatin, gal pristų antspaudų".

Tai įdomu. Konservatyvus rašytojas, kuris labai gerai žino Washingtono politiką, sako, kad geležinė uždanga yra ne Tarybų Sąjungos, bet Jungtinių Valstijų.

Pearsonas taipgi nurodo: "Kai Eisenhoweris paskelbė žmonių su žmonėmis draugingumą, po mėnesio laiko The Hutchinson News (Kansas valstijoje) pasiūlė apsiukeisti kviečių augintojų delegacijomis, panašiai kaip

ŠYPSENOS

Jeigu taip, tai...

Moteris buvo pašaukta į džiūrę, bet ji pasakė teisėjui, kad ji negalės atlikti tų pareigų.

"Kodėl ne?" klausia teisėjas.

"Jūsų didenybe, aš negaliu būti bešališka. Aš niekad netikėjau į mirties bausmę", aiškinosi moteris.

"Ponia", tarė teisėjas. "Tai visai paprastas reikalas. Moteris, kuri skundžia, sako, kad ji davė vyrui tikslantį dolerių, jog jis nupirtų jai futrą, o jis, kaip ji teigia savo skunde, ėmęs ir pralošęs kortomis".

"Gerai", tarė moteris, "aš eisiu į džiūrę. Galimas daiktas, kad aš klydau netikėdama į mirties bausmę".

Jis laimėjo...

"Kapitone", tarė jaunas jūrininkas, "aš lažinu \$25, kad ant jūsų nugaros yra į pusbėnuli panašus apgammas".

"Aš neturiu jokio apgammo", sušuko kapitonas ir nusivilko marškinius. "Žiūrėk. Jokio apgammo. Prašau čia \$25.00".

"Taip, kapitone", atsakė jūrininkas linksmi. "Ir prašau nesijausti blogai. Aš sušiginėjau su kitu jūrininku už \$100.00, kad aš priversiu jus nusivilkti marškinius į penkias minutes. Taigi, jūs gausite \$25.00, o man liks \$75.00".

apsikeista TSRS-Amerikos fermerių delegacijomis. Vals tybės departamentas neleiddo".

1956 metais Rumunija norėjo atsiųsti fermerių delegaciją, bet ir tas neleista. Leistas vienas asmuo, kuris davė gan didelius užsakyumus sėklų ir padarė keliolika milijonų dolerių pelno Amerikos fermeriams.

Pearsonas sako, kad kultūrinį reikalų, santykiavimū su TSRS vedėjas valstybės departamente yra William Lacey. Jis prisipažino, jog kultūriniai reikalai su TSRS neina gerai.

Šis kolumnistas taipgi sako:

"Vyriausia klūtis delegacijom apsikeitimo yra reikalavimas svečiams pirštų antspaudas nuimti. Rusai atsisako ir nenori vykti Amerikon dėlto. Jie sako, tokis reikalavimas yra žymė policinės valstybės".

Kongrese pasireiškia noro atšaukti tą imigracijos patvarkymą, bet Francis Walter, vienas to akto autorių priešinas. Jis padeda diktokratams prieš civilių teisius (Pabaiga ant 11 pusl.)

N. S. Chruščiovo Pasikalbėjimas

Su Amerikos Radio-Televizijos Kompanijos "Kolumbia Broadcasting Sistem" Korespondentais

(Taša)

Soras. Leiskite man pateikti Jums klausimą, susijusį su nusiginklavimu, kuris ilgą laiką mane stebino.

Tarybų Sąjungos pozicija svarstant atominių bombų bandymus yra tokia, kad visi atominiai ir vandeniliniai sprogimai gali būti aptikti. Jeigu tokia yra Tarybų Sąjungos pozicija, tai kodėl gi Tarybinė vyriausybė iš anksto neįspėjo ir net vėliau nepranešė apie Jūsų šalyje įvykdytus penkis bandymus?

Chruščiovas. O ką tai duoda žmonijai? Nieko. Kokią tai turi reikšmę? Jeigu sprogūnimas įvykdytas, tai užnuodytas ir oras. Žmogui nebūna lengviau, jeigu aš iš anksto jam pasakysiu, kad progdu bombą ir užnuodiju orą ir kad todėl jo sveikata blogės. Sprogūnimų registravimo klausimą aš laikau spekuliatyviu klausimu.

Mes keliame pagrindinį klausimą — nutraukime sprogūnimus. O tie, kurie yra už sprogūnimų registravimą, tai daro ne todėl, kad jie yra tokie geri ir iš anksto apie tai paskelbia, o todėl, kad jų nuosava teritorija neleidžia vykdyti tokių sprogūnimų, ir jie turi sprogūninti savo bombas mažose salose, kurios yra tarptautinėse platumose. Jie negali sprogūninti be išpėjimų, nes ten gali plaukti neutralūs garlaiviai ir skristi lėktuvai. Jeigu jie to nepadarys, tai bus didžiausias skandalas. Jeigu JAV turėtų teritoriją, kuri įgalintų sprogūninti be išpėjimo, jos tai darytų. O dabar kai kurie žmonės nori išvengti tiesioginio atsakymo į klausimą dėl vandenilinio bei atominio ginklo uždraudimo ir dėl sprogūnimų nutraukimo. Jie nori diskutuoti, kad, girdi, reikia įspėti, kai viena ar kita šalis ruošiasi sprogūninti. Tai tuščias ginčas, ir šis ginčas pradėtas tam, kad būtų atitrauktas žmonių dėmesys, siekiant juos nukreipti klaidingų kelių. Todėl mes sakome: nutraukime bandymus, uždrauskime vandenilinių ir atominių ginklų, sumažinkime ginkluotąsias pajėgas, o po to pasieksime visišką nusiginklavimą.

Chruščiovas. Štai mūsų programa, pradėkime nors ir nuo mažo, bet pradėkime. O juk kol kas yra tik kalbos ir žodinių ginčų pratybos.

Soras. Mes dabar neturime laiko tai ilgai diskutuoti, kurią aš norėčiau turėti šiuo klausimu, bet leiskite tik paminėti vieną nedidelį faktą: atominio ginklo bandymai Amerikos žemyne, Jungtinėse Valstijose, buvo paskelbti, jų tarpe ir tie, kurie bus įvykdyti Nevados valstijoje.

Novinsas. Ponas Chruščiovas, leiskite man pereiti prie srities, artimos tai, apie kurią mes dabar kalbėjome, o būtent prie Vakarų Europos klausimo. Kaip Jūs žinote, ser, buvo keliami įvairūs pasiūlymai užtikrinti tam tikroms sąlygoms, kuriomis būtų išvestos kariuomenės, ir šie klausimai taip pat liečia Vokietijos suvienijimą.

Norėčiau Jus paklausti, kokios, Tarybinės vyriausybės nuomone, yra sąlygos, kuriomis Tarybų Sąjunga jaustųsi pakankamai saugi ir galėtų išvesti savo kariuomenę iš šalių, kuriose ji dabar yra?

Chruščiovas. Aš norėčiau atsakyti ponui Sorui, kuris iškėlė registravimo klausimą. Aš jau aiškinau, kad jūs priversti registruoti todėl, jog jūsų teritorija nėra tokia didelė, kad jūs galėtumėte joje vykdyti sprogūnimus be išpėjimo. Jūs tai darote, vadovaudamiesi savo geografine padėtimi, kuri neleidžia vykdyti sprogūnimų neįspėjus, ir tai darydami rodote gerą miną. Tai neteisinga. Jūs klaidinate ir savo tautą, ir kitas tautas. Vykdykime šiuo klausimu sąžiningą diskusiją ir politiką, tai bus naudingiau.

Dabar — dėl mūsų saugumo. Įvertinimas, kad mes kažko bijome, mums netinka. Mes nieko nesibijome. Mes nenorime karo, bet, kaip sakoma, tai ne mes vieni sprendžiame. Jeigu karas mums bus primestas, tai mūsų liaudis kausis su didžiausiu entuziazmu ir atsidavimu, ryžtingai gins savo Tėvynę.

Kokių turi būti imtasi žingsnių, siekiant neleisti kilti karui? Kodėl Jungtinės Amerikos Valstijos ir kitos šalys negali išvesti savo kariuomenės iš Vakarų Vokietijos, iš Vakarų šalių, t. y. iš Prancūzijos, Italijos, Turkijos, Graikijos — aš nežinau, kur dar yra jūsų kariuomenė. O mes išvestume savo kariuomenę iš Rytų Vokietijos, iš Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos. Kitose šalyse

mes kariuomenės niekur neturime. Tai būtų labai naudinga ir tai būtų pirmasis žingsnis patikrinant gerus santykius bei nustatant gerą atmosferą, kuri nekvepėtų karu. Tai prisidėtų prie taikių gerų santykių, kurie galėtų susiformuoti tarp mūsų šalių. Apie tai mes kalbėjome, tai kartojame ir esame pasirengę padaryti visa, kas reikalinga.

Soras. Ar tai būtų įtraukta į oro inspekcijos sistemą kontroliuoti tokio susitarimo įvykdymą?

Chruščiovas. Tai kitas klausimas. Mes išvesime savo kariuomenę iš svetimų šalių, o dėl inspekcijos... Kaip gi inspektuoti svetimas šalis? Jūs turite norą pažvelgti į kaimyno miegamąjį, kai kaimynas nuleidžia užuolaidas. Mes manome, kad tai nepadoru. Bet jeigu jūs tokie mėgėjai, susitarkime, mes su tuo sutinkame, bet tam tikromis savitarpio sąlygomis. Šias sąlygas išdėstė draugas Zorinas Londone. Jungtinės Valstijos žadėjo mums atsakyti. Mes laukiame jūsų atsakymo. Ar jis bus priimtinas mūsų šaliai — dabar sunku man pasakyti.

Novinsas. Ponas Chruščiovas, kai Jūs kalbate apie Amerikos kariuomenės išvedimą iš Vakarų Europos, Jūs kalbate apie išvedimą daugiau kaip 3 tūkstančių mylių nuotoliu. O kai Jūs kalbate apie rusų kariuomenės išvedimą iš Rytų Vokietijos, tai atsitraukimas reiškia tokį nuotolį, kurį galima įveikti per dvi valandas.

Kaip realistas, ar Jūs nemanote, kad čia būtų galima laukti bet kurių patikinimų savitarpio pasitikėjimui užtikrinti? Ką Rusija yra pasirengusi padaryti?

Chruščiovas. Jūs ne visiskai teisingai naudojate aritmetiką, kai skaičiuojate nuotolį išvedant kariuomenę. Jūs išvedate žymiai arčiau, negu mes. Anglija, pavyzdžiui, yra tik už La-Manšo; Jungtinės Amerikos Valstijos — už vandenyno. Kiek garlaivis plaukia iš JAV iki Vokietijos arba iki Prancūzijos, man sunku pasakyti, bet paskaičiuokite, kiek traukinys važiuos su mūsų kariuomene, pavyzdžiui, nuo Irkutsko arba nuo Vladivostoko? Mums teks įveikti didesnį nuotolį, negu jums.

Be to, kai kalbama apie nusiginklavimą, pasitikėjime vieni kitais, o nežiūrėkime vienas į kitą, kaip du plėšikai. Matuokime sąžiningo žmogaus matu, o mes du-

dame žodį ir suteikiame galimybę kontroliuoti mūsų žodį. Sudarykime postus tam tikrose vietose, kad viena arba kita pusė negalėtų netikėtai užpulti. Šių sąlygų, kurias mes siūlome, užtenka, kad būtų galima užtikrinti kontrolę ir pašalinti vienos šalies netikėtą kitos šalies užpuolimą.

Katleris. Ponas Chruščiovas, ar Jūs nebūkštaujate, kad, jeigu Jūs išvesite savo kariuomenę iš kai kurių valstybių Rytų Europoje, ne visos šios šalys liks komunistinės?

Chruščiovas. Tai pasakos, kuriomis jūs, matyti, užkrėsti. Jūs manote, kad komunistinė santvarka vienoje ar kitoje šalyje gali laikytis mūsų ginkluotomis pajėgomis. Aš už tokią komunistinę santvarką nekariaučiau. Komunistinė santvarka turi remtis liaudies valia, ir jeigu liaudis nenorės tos santvarkos, tegul įveda tokią santvarką, kokios ji nori. Todėl mes drąsiai išvesime savo kariuomenę iš visų šalių, kur ji yra, — iš Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos, drąsiai išvesime iš Rytų Vokietijos, ir esu įsitikinęs, kad šių šalių tautos dar geriau gins savo santvarką.

Soras. Ponas Chruščiovas, Jūs įsitikinęs, kad kiekvienoje šalyje, kurioje šiuo metu yra komunistinis režimas, šis režimas remiasi liaudies valia?

Chruščiovas. Absoliučiai. Kaip gi kitaip? Jūs žiūrėkite, kokiomis priemonėmis Čan Kai-ši laiko rankose Kinijos liaudį Taivanyje. Amerikiečiai išleido 6 milijardus dolerių Čan Kai-ši, kad išlaikytų jį žemyne. O kaip išėjo? Visi ginklai, kuriuos Čan Kai-ši gavo iš amerikiečių, atiteko Mao Cze-duno Kinijai. Kas tai padarė? Tai padarė liaudis, nes Čan Kai-ši režimas neatitiko kinų tautos norų, ir šis režimas žlugo.

Prisiminkite, koks buvo režimas carinėje Rusijoje? Revolucionieriai buvo baudžiami mirtimi. O kas išėjo? Liaudis sukilo ir įvedė savo santvarką. Prieš mus po Spalio revoliucijos ėmė kariauti beveik visi. Prieš mus kariavote ir jūs, amerikiečiai. Juk jūs kariavote prieš mus? Ir anglai, ir prancūzai, kas tik prieš mus nekariavo? O kas išėjo? Visus interventus liaudis išmetė ir sustiprino tarybinę santvarką. Vadinasi, mūsų režimas atitinka liaudies gyvybinius interesus, ir darbo liaudis už jį kovoja.

Prisiminkite, 1942 metais vokiečiai nuėjo iki Volgos ir manė, kad liaudis sukils ir padės jiems užkariauti. O kas išėjo? Vokiečiai buvo sumušti, Hitleris žemėje, o Tarybų Sąjunga gyvuoja, vysto savo socialistinį ūkį ir

tvirtai žengia į komunistinę santvarką. Štai jau pagal mėsos, pieno ir sviesto gamybą mes jus vejamės, pagal pramonę pavysime ir žengsime į priekį, užtikrinsime komunistinės visuomenės sukūrimą mūsų šalyje.

Soras. Mes, ponas Chruščiovas, čia esame ne tam, kad su jumis ginčytumės, o tam, kad sužinotume Jūsų nuomonę. Bet jeigu Jūs iškėlėte klausimą dėl Amerikos nemalonumų Formozoje ir kadangi mes kalbamės atvirai, norėčiau tik paklausti, kiek ilgai, Jūsų nuomone, išsilaikytų Vengrijoje Kadaro režimas be tarybinės kariuomenės ir tankų?

Chruščiovas. Pabandykite. Išveskite savo kariuomenę iš Vokietijos ir Prancūzijos, o mes išvesime iš Vokietijos, Lenkijos, Vengrijos ir pamatysimė, kad Kadaro režimas, — tai yra vengrų tautos režimas, — gyvuos ir klestės per amžius. Ten, kur darbininkų klasė gavo valdžią, ji savo valdžios neužleis išnaudotojams, o ją stiprins, vystys savo ūkį, savo kultūrą. Štai kas yra Kadaro valdžia. Tai ne Kadaro valdžia, Kadaras — vengrų tautos tarnas; tai vengrų tautos, jos darbininkų klasės reikalas.

Novinsas. Ponas Chruščiovas, mums lieka nedaug laiko, ir aš norėčiau išnaudoti dalį liekančio laiko ir pateikti Jums tokį klausimą: koki stambų žingsnį, Jūsų nuomone, yra dabar pasirengę žengti rusai, rusų Tarybinė vyriausybė, kad būtų sušvelnintas įtempimas, apie kurį mes kalbėjome, ir kad būtų priartėta prie geresnio pasaulio šalių savitarpio supratimo?

Chruščiovas. Manau, kad mes visą laiką ieškome šių žingsnių ir juos žengiame. Bet jeigu viena pusė žengs žingsnius, o kita ne, tai mes nieko nepasieksime, nes įtempimo mažinimas pasaulyje priklauso ne tik nuo vienos pusės, bet ir nuo kitos. Mes laukiame, kada Amerika savo ruožtu, ir Anglija, ir Prancūzija žengs žingsnius, o mes sakome, kad neatsiliksimė. Mes neatsiliksimė ir neliksime skolingi.

Štai radikaliausi mūsų pasiūlymai: mes pasiūlėme savo nusiginklavimo planus; mes dabar siūlome panaikinti prekybos apribojimus; mes siūlome Jungtinėms Valstijoms panaikinti "geležinę uždangą" ir plačiai keistis delegacijomis įvairiais klausimais ir pagal įvairias specialybes. Ką galima dar sugalvoti? Man dabar sunku pasakyti. Manau, kad pradžia ir pakanka. Jeigu Amerika atsakytų tuo pačiu, mes turėtume didelę pažangą.

Novinsas. Leiskite man pateikti dar vieną klausimą, (Pabaiga ant 9 pusl.)

Štai jau pagal mėsos, pieno ir sviesto gamybą mes jus vejamės, pagal pramonę pavysime ir žengsime į priekį, užtikrinsime komunistinės visuomenės sukūrimą mūsų šalyje.

Soras. Mes, ponas Chruščiovas, čia esame ne tam, kad su jumis ginčytumės, o tam, kad sužinotume Jūsų nuomonę. Bet jeigu Jūs iškėlėte klausimą dėl Amerikos nemalonumų Formozoje ir kadangi mes kalbamės atvirai, norėčiau tik paklausti, kiek ilgai, Jūsų nuomone, išsilaikytų Vengrijoje Kadaro režimas be tarybinės kariuomenės ir tankų?

Chruščiovas. Tai pasakos, kuriomis jūs, matyti, užkrėsti. Jūs manote, kad komunistinė santvarka vienoje ar kitoje šalyje gali laikytis mūsų ginkluotomis pajėgomis. Aš už tokią komunistinę santvarką nekariaučiau. Komunistinė santvarka turi remtis liaudies valia, ir jeigu liaudis nenorės tos santvarkos, tegul įveda tokią santvarką, kokios ji nori. Todėl mes drąsiai išvesime savo kariuomenę iš visų šalių, kur ji yra, — iš Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos, drąsiai išvesime iš Rytų Vokietijos, ir esu įsitikinęs, kad šių šalių tautos dar geriau gins savo santvarką.

Soras. Ponas Chruščiovas, Jūs įsitikinęs, kad kiekvienoje šalyje, kurioje šiuo metu yra komunistinis režimas, šis režimas remiasi liaudies valia?

Chruščiovas. Absoliučiai. Kaip gi kitaip? Jūs žiūrėkite, kokiomis priemonėmis Čan Kai-ši laiko rankose Kinijos liaudį Taivanyje. Amerikiečiai išleido 6 milijardus dolerių Čan Kai-ši, kad išlaikytų jį žemyne. O kaip išėjo? Visi ginklai, kuriuos Čan Kai-ši gavo iš amerikiečių, atiteko Mao Cze-duno Kinijai. Kas tai padarė? Tai padarė liaudis, nes Čan Kai-ši režimas neatitiko kinų tautos norų, ir šis režimas žlugo.

Prisiminkite, koks buvo režimas carinėje Rusijoje? Revolucionieriai buvo baudžiami mirtimi. O kas išėjo? Liaudis sukilo ir įvedė savo santvarką. Prieš mus po Spalio revoliucijos ėmė kariauti beveik visi. Prieš mus kariavote ir jūs, amerikiečiai. Juk jūs kariavote prieš mus? Ir anglai, ir prancūzai, kas tik prieš mus nekariavo? O kas išėjo? Visus interventus liaudis išmetė ir sustiprino tarybinę santvarką. Vadinasi, mūsų režimas atitinka liaudies gyvybinius interesus, ir darbo liaudis už jį kovoja.

Prisiminkite, 1942 metais vokiečiai nuėjo iki Volgos ir manė, kad liaudis sukils ir padės jiems užkariauti. O kas išėjo? Vokiečiai buvo sumušti, Hitleris žemėje, o Tarybų Sąjunga gyvuoja, vysto savo socialistinį ūkį ir

Montrealo žinios

Mirtingumas Padidėjęs Šiais metais

Sveikatos departamentas raportuoja, kad bėgyje pirmų keturių mėnesių šiais metais mieste mirtingumas padidėjo, palyginus su tuo pat laikotarpiu perėjusių metų, ne žiūrint to, kad mirtingumas žymiai sumažėjo nuo tuberkuliozės ir užkrečiamų ligų. Už tat smarkiai pakilo mirtingumas nuo nelaimingų atsitikimų, taipgi širdies ligos ir nuo vėžio. Bendrai mirtingumo skaičius per pirmus keturis mėnesius buvo 8,5 iš 1,000 žmonių, palyginus su 8,1 perėjusiais metais.

Širdies liga visvien skaitoma didžiausiu žmonių žudiku. Per pirmus šių metų keturis mėnesius nuo širdies ligos mirė 1,213 žmonių, arba 322,9 iš 100,000 žmonių. Perėjusiais metais tam pačiam laikotarpij mirė 1,198 žmonės. Sekanti, tai vėžio liga, nuo kurios mirė 572 žmonės, palyginus su 547 perėjusiais metais.

Milžiniška Suma Susimoka Pardavimo Taksais

Kaip visiems žinoma, Kvebeko provincijoje apart visokių kitų mokesčių (taksų), dar uždėta 5% provincialių mokesčių ant pirkinių, taip vadinamų "sales tax". Nors Montrealo miestas, kaipo didžiausias provincijoje, te gauna iš tų mokesčių tik 40%, o kiti 40% pasilieka provincialiai valdžiai ir 20% katalikų ir protestonų mokykloms, bet ir tai Montrealas už 1956 m. gavo \$17,443,098, kaipo savo dalį iš tų mokesčių. Tad galima įsivaizdinti, kiek visoj provincijoje žmonės sumoka provincialių "sales tax", ko kitose provincijose nėra, nors Kvebeko provincijos darbininkai daug mažiau uždirba, negu kitose provincijose.

Apsivedė

Birželio 22 d. apsivedė Jonas Biliūnas. Neteko patirti jo žmonos pavardės po mergina. Tačiau tiek težinoma,

kad nors jis pats Kanadoje gimęs ir užaugęs, bet vedė lietuvaitę, pokarinės emigracijos.

Susižiedavo

Bertha Barzdenytė susižiedavo su kitataučiu jaunikaičiu. Juodvieju vestuvės įvyks kiek vėliau.

Serga

Antanas Mikalojusas sunkiai susirgęs. Ligonis randasi Royal Victoria ligoninėje. Taipgi Jurgis Kynas susirgęs ir randasi Neurological Institute.

J.

Vancouverio žinios

Svečias iš Windsor

Birželio mėnesį aplankė Vancouver miestą windsorietis drg. C. Martin (Marcinkus). Jis papasakojo daug įdomių dalykų iš Windsorio lietuvių organizacinio veikimo, iš kurio mes vancouveriečiai galėtume daug pasimokinti.

A. Grinkus supažindino svečių su keletu vietinių lietuvių su jeletu vietinių lietuvių iš Lietuvos. Aprodėme svečiui aukštus kalnus, didžiausias užtvankas, aukščiausius medžius ir gražiausius sodus, o tikriau pasakius, tai mažutę dalį įvairumų.

Gaila, kad drg. Martin negalėjo pabuvoti mieste ilgesnį laiką, tai neteko kada susipažinti su didesne dalimi progresyvių lietuvių. Išvažiudamas svečias pridavė aukų \$2.00 dėl Liaudies Balso.

Susirgo

Sunkiai susirgo nuolatinis Liaudies Balso rėmėjas Walter Crich. Pirmą savaitę gydytojai net lankytojų neleidė.

Linkime draugui greitai pasveikti ir pasidžiaugti maloniu vasaros oru.

Sugrįžo iš Kinijos

Sugrįžo iš Kinijos Liau-

dies Respublikos keliolikai Toronto lietuvių pažįstamas M. A. Johnson, prezidentas East West Export Import kompanijos.

Jis išbuvo Kinijoje apie porą mėnesių ir pasakoja, kad toje šalyje eina progresas nepaprastai dideliais žingsniais. Jis sako: "Kur perėjusių metų pavasarį buvo daug apleistų lūšnelių, kurias man teko matyti, šiais metais jau ten stovi gražūs mūriniai moderniški namai. Neveltui Kanados prekybos atstovas Mr. Forsyth Smith, kuris gyvena anglų kolonijoj Hong Kong, sakė, kad "Nauja Kinija pasiekė daugiau į šešis metus, kaip kad senoj Kinijoje buvo atlikta per 50-ys metų."

Tik viena nelaimė ištikio Johnsoną grįžtant namo. Anglų kolonijoj Hong Kong ir Japonijoj pradėjo tuo laiku siausti influenza. Pusiaus išbadėje seneliai ir vaikai tiesiog mirė ant gatvių dešimtimis. Influenzos mikrobai pasigavo ir kanadieti, nors serga ir nepavojingai, bet Kanados gydytojai norėdami apsaugoti kitus Kanados piliečius paatarė, kad visa šeima būtų savo stuboje bent dvi tris savaites, kad kitų neužkrėstų.

Norint pasikalbėti su keliautoju, galėjau tik per telefoną.

Vancouverietis

KODĖL PAVYKO L. B. PIKNIKAS

(Atkelta nuo 2 pusl.)

ku ir būriu jo jaunų draugų labai nuoširdžiai patarnavo piknikui. Taipgi torontietis J. Andriūnas reikalui iškilus patarnavo su savo troku.

Virš išvardinta eilė draugų ir draugių savo darbštumu ir pasiaukojimu dėl Liaudies Balso davė geriausią atsakymą į klausimą, kodėl taip pavyko Liaudies Balso jubiliejinis piknikas.

Šis piknikas ir jo puikios pasekmės bei parama Liaudies Balsui, atsakė į patį svarbiausį ir būtiniausią Liaudies Balso išsilaukymo reikalą. Vardintų draugų pa-

Sveikata

Maistas ir Svoris

Maistas ir svoris labai tarpiai susiję. Tai labai aiškus dalykas, tai aksioma. Galite kaltinti liaukas, tirodinę liauką, bet visų dažniausia nutukimas paeina nuo nuolatinio, įprastinio persivalgymo. Bet koks valgymas padarys tave riebę, sunkų, atims tau žmonišką formą, jei valgai perdaug.

Tiesa, žmogus nutunki greičiau nuo saldumų ir krakmolų. Daug duonos, pyragų, džiovintų ir visokių miltinių skanėstų, daug bulvių, riebalų, taukų, padažų, grietinės, sviesto: štai jūsy nelaimė. Savaime visi jie geri daiktai, jei jų valgysi tik po truputį ir porečiai.

Žmogui jau pagyvenusiam šitokių skanių miltinių, cukrinių valgių, skanėstų geriau visai nevertot. Jei vertot, tai tik kad paragaut ir gana, tik kad pikta pagundą ar smalsumą patenkint. Geriausia tokiai pagundai nepasiduot. Mūsų akys labai plačios, kai pamato tokią gausą, tokią įvairybę skanių, gardžių valgių. Čia jau reikia valios, pasiryžimo, uolaus nusistatymo. Ne, gana, daugiau nebevalgysiu, man nesveika...

Nutukęs žmogus, ypač jau senyvas žmogus dažniau serga, greičiau miršta. Kraujo spūdis darosi aukštokas, širdžiai perdaug esti darbo, o tai ir pats mazgų mazgas. Senyvam žmogui daug geriau, daug sveikiau būt liksam, negu riebiam. Jaunam žmogui, vaikui, kūdikiui — tai visai kita fiziologija. Jaunam net geriau būt truputį riebiam, bet senyvam žmogui — kaip tik atbulai.

Nemažai žmonių gyvena iš pensijos. Regulingo fizinio darbo neturi, tinginiuoją, o valgo dvigubai. Valgymas pasidaro jam beveik vienintelis pasitenkinimas. Na, tai jis ir kerta, prisikerta, kad ir kvėpuot, atsipūkst vargiai gali. Jei šitaip esti diena diena, bus blogai! Kol dar nepervėlu, siaurink, mažink savo dietą. Tai labai svarbus higieons, sveikatingumo dėsniis.

J. J. Kaškiaučius, M. D.

siaukojimas turėtų būti pasektas ir kitų vietovių draugų ir draugių.

Šia proga Liaudies Balsas ir pikniko ruošėjai reiškiamė nuoširdžiausią padėką visiems draugams ir draugėms, kurie vienaip ar kitaip prisidėjote prie padarymo šio pikniko pasekmėm ir suteikėte būtina paramą dėl Liaudies Balso.

Pikniko Komitetas

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas. 20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą Moderniškiausią Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS

Zieminis ir Vasariškus Drabužius į Mūsų Modernišką Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

6537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRĄSTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

CHRUŠČI PASIKAL

(Atkelt

ser. Ar Jū karinė ist baigos du grindu ma riais atve ga tarp kiuose bu rė klaidų rasti kai židiniam

Chrušč rias klaid voje. Ma

jū buvo pusėje. Je sime gin kurie kyl išvengti

Manau aštrėjima kapitalist mus išmė litiniai ve pasirengė

Siur

Taip; publi odoš.

At

Siur

31

Siur

Siur

Atda

D O

kurie siur telef Mes

Taip

L

CHRUŠCIOVO PASIKALBĖJIMAS

(Atkelta nuo 7 pusl.)

ser. Ar Jūs manote, kad pokarinė istorija nuo karo pabaigos duoda bet kurio pagrindo manyti, kad kai kuriais atvejais Tarybų Sąjunga tarptautiniuose santykiuose būtų neteisi arba darė klaidų, kurios leido atsirasti kai kuriems įtempimo židiniams?

Chruščiovas. Nežinau, kurias klaidas jūs turite galvoje. Manau, kad, gal būt, jų buvo ir vienoje ir kitoje pusėje. Jeigu protingai spėjime ginčijamus klausimus, kurie kyla, gal būt galima ir išvengti paastrėjimų.

Manau, kad susidaręs paastrėjimas kilo dėl to, kad kapitalistinės šalys norėjo mus išmėginti. Kai jūsų politiniai veikėjai sako, kad jie pasirengę turėti su mumis

reikalą po to, kai bus "išvauduota" liaudis, kuri yra "pavergta", tai jie turi galvoje Europos socialistines šalis. Bet, ponai, jeigu jūs taip suprantate vergovę, tai aš noriu jums pasakyti, kad apie vergovę mes turime savo supratimą. Vergovė - žmogui mes laikome kapitalistinę santvarką, mes manome, kad liaudis, gyvenanti kapitalistinėse santvarkose, yra pavergta, tai liaudis esanti kapitalistinėje vergovėje. Jeigu mes leisime aštrėti padėčiai šiuo pagrindu, vargu ar pasieksime gerus rezultatus.

Novinsas. Ponas Chruščiovas, aš įsitikinęs, kad mes visi sutinkame, jog toks ginčas maža ką tedsu šiam pasikalbėjime. Tačiau mes nepaprastai dėkingi Jums už Jūsų pasisakymą programoje "Nacijos akivaizdoje".

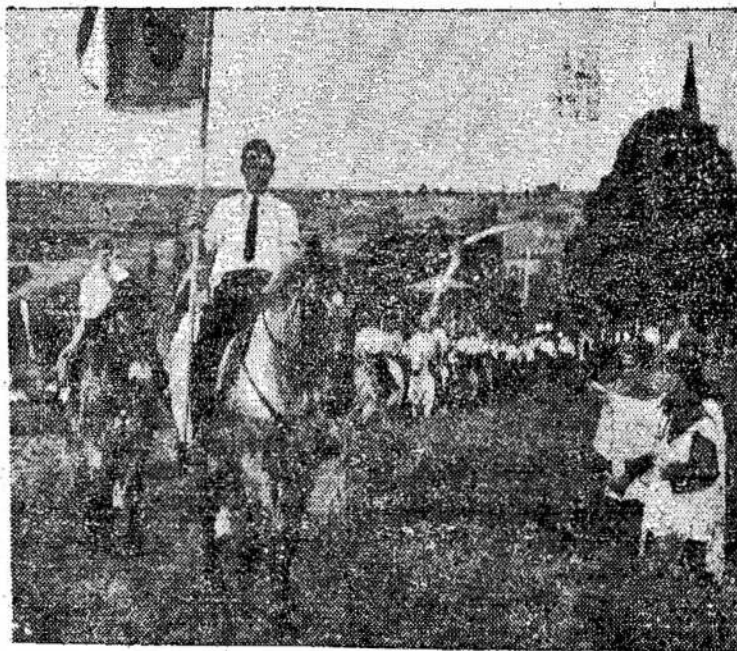
Chruščiovas. Savo ruožtu aš norėčiau padėkoti jums,

kad jūs suteikėte man galimybę su jumis susitikti, išklausti jūsų klausimus ir į juos atsakyti. Kartojau, aš vadovaujosi vienu mūsų liaudies noru - turėti gerus santykius su jūsų šalimi, su jūsų tauta.

Prašau perduoti jūsų tautai sveikinimą ir geriausius linkėjimus.

TORONTO. — Finansierius James A. Gairdner dovanuoja \$500,000 dėl sudarymo fondo tyrinėjimui reumatiškų ir širdies ligų, kad suradus sėkmingesnį būdą gydymui jų.

Tyrinėjimo organizacija bus užvadinta Gairdner Foundation vardu. Iš šios fondacijos bus duodamos dovanos iki \$50,000 per metus tiems medikams, kurie atliks ką nors žymesnio tyrinėjime minėtų ligų.

Religijų vadovai išgalvoja visokių ceremonijų. Čia matote vokiečius Niederbrechene, Vakarų Vokietijoje, jojančią arklius į Berger bažnyčią dėl palaiminimo. 250

arklių buvo "palaiminti" bažnyčioje. Hitleris buvo panaikinęs šį arklių laiminimą, bet 1946 metais vėl buvo atgaivintas. Šios ceremonijos buvo įsteigtos 1903 metais.

Siuntiniai! iš Hamiltono į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI-51724

Taipgi primam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siųskite Siuntinius į Lietuvą ir Kitus TSRS Kraštus Per Lietuvišką Įstaigą

Sakas Parcel Service

Siunčiame per Ukrainiska Knyha
314 BARTON ST. E., HAMILTON, ONT.
Tel. JA. 99870

Siunčiame jūsų pačių sudarytus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų siuntinius iki 19 svarų.

Siuntiniai pilnai garantuoti ir siuntėjo apmokėti. Pas mus galite įsigyti medžiagų, drabužių, skarelių, odos ir avalynės.

Atdara nuo 10 v. ryto iki 7 v. v., išskyrus sekmad.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE
1147 Dundas St. W. ties Ossington
Priešais "Ukrainska Knyha"
LE. 6-2139 Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius iš naujų ar dėvėtų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjų nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

- TORONTE:**
1162 Dundas St. W. — 2223 Dundas St. W.
WINNIPEGE: — 887 Main St.
EDMONTONE: — 10803 — 95 St.
VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DĖMĖSIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. **LABAI SVARBU** nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nespakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMĖSIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA
2223 Dundas St. W. — LE. 7-1422

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro: Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA
1162 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.
Telefonas: LE. 2-8928

Vasilijus Ardamatskis

Aš-11-17

Apsakla apie Kapitono Dementjevo Nuotykius

(Taša)

— Galima jums užduoti dar vieną klausimą?

— Prašau.

— Kaip reikalai ten, Vokietijoje?

Kramerhofas atsakė ne iš karto. Dementjevas pastebėjo, kad akimirka jo veidas tapo niūrus, bet tuoj pat gestapininkas dirbtinai nusišypsojo ir tarė:

— Viskas tvarkoj, kapitone. Karas tęsiasi. O mūsų fiureris pasakė: "Kol yra nors vienas vokietis kareivis..."

— "Yra ir didžioji Vokietija", — greitai pačiuo Dementjevas ir ištiesė aukštyn dešinę ranką. — Heil Hitler!

— Heil! — kūrčiai atsakė Kramerhofas.

Dementjevas išėjo iš kambario. Kada durys už jo užsidarė, Kramerhofas tarė:

— Ir vis dėlto su tuo Riukertu reikalas nešvarus. Juntu, kad nešvarus.

— Gal būt, geriau ji, dėl viso ko, areštuoti? — pasiūlė vienas gestapininkų.

— Suspėsime. Pasekime ji. Tuoj pat...

Dementjevas nuėjo nuo devinto kambario kokius dešimt žingsnių, ir tuo metu pasigirdo kurtinantis sprogitimas.

Sunki aviabomba, kaip paskui paaiškėjo, pataikė į kaimyninį namą. Oro banga išmušė langus ir pralaužė sieną koridoriuje. Dementjevas parbloškė ant grindų. Maža stiklo skeveldra įstrigo jam į skruostą. Apkurtintas jis prigludo prie sienos ir ištraukė stiklą iš smarkiai kraujojančios žaizdelės.

Supoškėjo durys, iš visų kambarių į koridorių išbėgo gestapininkai. Nekreipdami dėmesio į Dementjeva, jie bėsdami batais, bėgo prie laiptų, vedančių į slėptuvę. Iš devinto kambario išėjo Kramerhofas. Jis pagelbėjo Dementjevui atsikelti ir navedė jį į slėptuvę.

Ankstame rūsyje gestapininkai glaudėsi prie sienų, itemptai klausydami, bet sprogitimų daugiau nesigirdėjo.

Kramerhofas pasodino Dementjeva ant grindų, paėmė iš vaistinės sanitarinį paketa ir atkišo jį Dementjevui.

— Perriškite žaizdą.

— Menkniekiš, — šyptelėjo Dementjevas. — Viso tik stiklo gabalėlis. Ar nėra ten jodo?

Kramerhofas padavė jodą. Dementjevas išdezinfekavo žaizdą ir užklajavo ją

pleistro gabalėliu.

Palaipsniui rūsyje prasidėjo pokalbis, iš kurio Dementjevui paaiškėjo, kad ir gestapininkus labai jaudina vis tas pats klausimas: kada juos evakuos? Pokalbis apie evakuaciją pasidarė per daug triukšmingas. Kramerhofas atsistojo ir valdingai šūktelėjo:

— Prašau nutilti! Eikite dirbti!

Gestapininkai, niūriai kalbėdami, pradėjo išsėdinti iš rūsio.

— Jūs kur? — kreipėsi Kramerhofas į Dementjeva.

— Eisiu į butą. Gal būt, pavyks truputį numigti.

— Pasakykite man savo adresą... Dėl viso ko, jeigu jūsų prireiks dar šiandien.

— Tvirtovės gatvė, keturi, butas devyni.

— Kada Dementjevas išėjo į aikštę, kaimyninis namas, į kurį pataikė bomba, dar tebedegė ir šalia jo lakstė kareiviai ir ugniagesiai. Dementjevas sunkiai perėjo aikštę ir pasuko į siaurą gatvelę. Jeigu jis bent kartą būtų atsigrėžęs, būtų pastebėjęs, kad paskui jį neatsitraukdamas seka civiliškai apsirengęs žmogus. Bet Dementjevas ėjo neatsigrėždamas. Tarp kitko, Kramerhofas pasiūstas šnypas šį kartą galėjo nustatyti tiktai tai, kad Dementjevas neapgavo gestapininkų ir įėjo į namą keturi Tvirtovės aikštėje. Netrukus šnypas pranešė apie tai Kramerhofui ir gavo įsakymą tęsti stebėjimą toliau iki sekančios dienos.

Buto šeimininkė sutiko Dementjeva nustebusi:

— Kaip? Dar jūs neišvažiavote?

— O kodėl aš turiu išvažiuoti anksčiau negu visi kiti? — piktai paklausė Dementjevas.

— Mes su dukterimi ką tik klausėmės radijo. Šeimininkė piktai džiūgaudama nusišypsojo. — Mūšiai jau vyksta Berlyne.

— Už Maskvos propagandos klausymą ir skleidimą mes šaudome. — Dementjevas greitai nuėjo į savo kambarį ir užtrenkė duris.

Mūšiai prie Berlyno! Dementjevas prisiminė rūsią keturiasdešimt pirmųjų metų gruodžio naktį. Jis grįžo iš Maskvos į frontą, skubėjo, iki užeinant naktį, pakliūti į savo dalinį. Reikalas tas, kad ta naktis buvo naujametinė. Diena, sutvarkęs reikalus Maskvoje, Dementjevas puolė į Možaisko plentą gaudyti pakeleivinės mašinos. Išėjo į apdaužytą pus-

antros tonos sunkvežimuką. Šoferio kabinoje važiuo moteris gydytoja, jam teko kartsis į kėbulą. O šaltelis spaudė kaip reikiant, dar ir pūga taip įsisiautė, kad ir kaip neatsisėstum, vistiek nepasiėpsi veido nuo piktų sauso plakančio sniego dūrių. Bet visa tai nebaisiu, kada žinai, kad priekyje — vakaras ir naktis tarp fronto draugų, ir dar Naujųjų metų naktis!

Tačiau likimas pakrypo kitaip. Kažkur už Golycino sunkvežimio motoras staiga žvangtelėjo ir užduso. Neapdairus šoferis perdaug aštriai paspaudė stabdžius. Sunkvežimį nubloškė šalikelėn, ir jis įstrigo į sniego priverstą griovį. Dementjevas atsidūrė vėpūtinyje. Šoferis atidengė kapotą ir džiaugsmingai šūktelėjo:

— Puikumėlis! Švaistikliai nulėkė! Ką aš sakiau? — Jis kreipėsi į moterį gydytoją.

— Yra pasaulyje teisybė! Dabar gausiu naują mašiną!

Užfronte, matyt, jau sukubo pasekti puolantįjį frontą, ir dėl to čia, netoli

Maskvos, mašinos plentų važiuo retai. O tą vakarą visai nepasitaikė. Reikėjo leškoti prieglaudos.

Plento pašalėje keleiviai pagal dūmų kvapą rado sniego užverstą žeminę. Joje gyveno du kareiviai — abu ūsuoti, abu su barzdomis, ir abu šnekantieji Volgos tarne. Jie saugojo miške sukrautas statines su benzinu.

Kalbant atvirai, barzdokiai buvo patenkinti, kad likimas skyrė jiems kare tokią tylią ir nepavojingą vietą. Dementjevas tai pajuto ir pradėjo šaipytis iš senų kareivių. Tada vienas jų tarė:

— Tu, drauge leitenante, savo tėvelio dar nebuvai nė užprojektuotas, kada vokiečiai šaudė į mane. Atseit, dar per aną karą. O paskui, per pilietinį, į mane visokie kiti šaudė. Ar nepakaks galvą ant priekalo laikyti? Statinės su benzinu, o su tuo benzinu mums dar teks ir iki Berlyno nuvažiuoti, — kareivis tai pasakė su įprastu ramumu, būdingu pagyvenusiam valstiečiui. Apie Berlyną, iki kurio teks nuvažiuoti, jis pasakė taip paprastai, kaip, ko gero, šnekėdavo namie apie tai, kad pavasarį reikės sėti.

Visą karą paskui Dementjevas atsiminė šiuos barzdoto kareivio žodžius. Atsiminė ir dabar. Mūšiai vyksta Berlyne! Ir kas žino, gal būt, tas senis dabar saugo kokias nors statines prie Berlyno. Ir kadangi karas jau aiškiai baigiasi, jis, ko gero, postringauja apie pavasario arimą.

Dementjevas nusišypsojo iš šių savo minčių. Į kambarį balliai įėjo buto šeimininkė.

— Atleiskite, pone kapitone. — Ji išsigandusiai žiūrė-

jo į Dementjeva. — Bet, gal būt, jūs mane ne visiškai teisingai supratote?

— Aš supratau jus puikiausiai, — grasinamai pasakė Dementjevas, — ir prašau netrukdykite man ilsėtis.

Šeimininkė skubėdama išspruko. Dementjevas užrakino duris. Įjungęs radijo siustuvą, jis sekundę susimąstė. O paskui greitai išbeldė radiogramą: "Aš — 11 - 17. Šiandien vidurnaktį stos pasikrauti du transportai. Pranešu tuo atveju, jei negalėsiu pranešti apie jų išplaukimą".

Jei kas nors dabar būtų paklauses Dementjevo, kodėl jis suabejojo, kad jis naktį negalės, kaip visada, perduoti eilinio pranešimo, jis nebūtų galėjęs atsakyti. Kilo — ir viskas. Matyt, tai ir vadinosi nujautimu.

Uždaręs lagaminą ir pakilęs jį po sofa, Dementjevas atsigulė ir čia pat užmigo giliu miegu.

Vienuoliktą valandą vakaro Dementjevas išėjo gatvėn. Tamsiai mėlyname danguje šykščiai blykčiojo retos žvaigždės. Drėgnas vėjas nuo jūros maloniai vėsinė veidą. Dementjevas beveik stebėdamasis pagalvojo, kad jau pavasaris. Jis lėtai žingsniavo tamsia gatvele. Gestapo seklys, laikydamasis per tam tikrą atstumą, sekė paskui jį.

Naujasis leidimas pašalino visas kliūtis. Dementjevas ėjo uostan ir greitai buvo operatyvinėje prielaukoje. Vienas transportas stovėjo prižiūstas, kitas sukosi šonu, artėdamas prielaukon. Tamsoje buvo girdėti triukšmingi komandos žodžiai, vandens teliuskavimas.

Dementjevas trapu užlipo į priplaukusį laivą ir, lydimas kapitono padėjėjo, nusileido į triumą. Triumų pasirodė esąs sausas, švarus. Apžiūrėti nebuvo ko, ir Dementjevas nuėjo pas kapitoną. Netvarkingai apsirengęs, nesiskutęs kapitonas abejingai jį iš klausė, padavė laivo dokumentus. Dementjevas pasirašė ir tarė:

— Jūsų triumai pavyzdinčiai sutvarkyti.

— Ko negalima pasakyti apie mūsų reičą, — nusišaipė kapitonas.

Dementjevas nesuprasdamas gūžtelėjo pečiais ir išėjo iš kapitono kajutės. Tiesiai priešais jį stovėjo Kramerhofas.

— Dirbate, kapitone Riukerte?

— Jei tai galima pavadinti darbu...

— Kodėl toks liūdnas?

— O kurių galų džiaugtis? Kiekviena žingsnyje tau bado nosis, kad Vokietija pražuvo.

— Pavyzdžiui?

Dementjevas akimis parodė kapitono kajutės duris.

Kramerhofas suprtingai linktelėjo:

— Dėkui, kapitone.

Antrasis transportas jau buvo rišamas prie kranto, bet trapai dar nebuvo nuleisti. Dementjevas vaikštinėjo priešais laivą, galvodamas apie tai, kas įvyko. "Ne, ne, ir dabar jis pasielgė teisingai. Po viso to Kramerhofas juo pasitikės dar labiau".

Prie Dementjevo priėjo mulipės iš laivo Kramerhofas.

— Ta purvina kiaušė nepabūgo ir man tą patį pasakyti, — tarė gestapininkas, su pasitikėjimu paėmęs savo pašnekovą už parankės. — Laikai, žinoma, sunkūs, bet netikėti pergale — reiškia išduoti!

— Žinoma! — įsitikinęs sušuko Dementjevas.

— Deje, su juo nieko negalima padaryti. Jis turi vesti transportą. Bet mes jam tai dar priminsim...

Prielaukon nuleido trapas nuo antro transporto.

— Elme kartu, — pasiūlė Dementjevas gestapininkui.

— Su malonumu. Kartu pamatysiu, kas jūsų per darbas.

Jie užlipo ant transporto, ir sargybos jūreivis nuvedė juos į triumą. Triumo dugne blykčiojo vanduo, o priplėkęs oras trukdė kvėpuoti. Kramerhofas pradėjo kosėti. Dementjevas įsakė jūrininkui pašaukti į triumą kapitoną. Kapitonas atėjo.

Tai buvo milžinas rusva, garbanota galva. Jo galinga krūtinė buvo aptraukta juodu megztiniu.

— Jūs ką gi, kapitone, tame dvokiančiame tvarte gajvojate gaženti fiurerio kareivius? — paklausė Dementjevas.

— O ką aš galiu padaryti? Aš iš tiesų neseniai vežiau iš Danijos karves.

— Duodu jums dvi valandas. Organizuokite vandens išpompavimą, atidarykit iki galo visų triumų liukus. Štai iš tų dėžių padarykite paklotą. Prieš pakraunant aš užeisiu, patikrinsiu.

— Bus padaryta! — kapitonas nuėjo.

Kramerhofas paplekšnojį Dementjevui per petį:

— Šaunuolis, Riukertai! Savo duoną valgote ne vel-tui.

Trečią valandą pakrovimas buvo baigtas, abu transportai pakėlė inkarus ir išplaukė.

Dementjevas pasuko namo. Ir tik dabar už savo nugaros jis pastebėjo sekli. Tai įvyko atsitiktinai. Palikęs uosto vartus, Dementjevas nuėjo palei aukštą tvorą. Ir staiga juodu dangumi be garso nusirito žvaigždė, palikdama paskui save blankų, greitai nykstantį pėdsaką. Dementjevas nejučiomis sulėtino žingsnį. Seklys, steng-

damasis eit
jon, pražio
nį, žengė n
nį, ir Dem
do. Tokiu v
paskos gal
Norėdamas
tvirtiau, I
po nuo ša
žingsniu n
Jis pasu
taikiusį sk
pat žvilgte
seklys beve
aikštė. Tai
vo: seka.Ką tai g
sų pirma
Kramerho
bą žaidim
prasčiau k
areštuoti
jis atvyko
Paprastai
bet arešta
nebūtų da
tuo įsitiki
dymo. Žin
dė sužinot
viską, ka
prašau!Dement
vė, lygiag
ir nuėjo j
timi.Jis žing
gai, nesku
pat namu
tiek, kad
liai nusta
žiavimą jUžlipęs
laiptų aik
stostojo ir
Jėjo sekly
jis praėjo
jo... ir nDement
aukštą ir
baryje,
jis greitai
nų, įjung
Reikia sk
dviejų trTai — vi
būt, sekly
bina' tele
neis Riuk
jeigu jie
nizuotų n
mentjeva
penkiolik
pakanka
mai. Rak
taškus irRadiog
mentjeva
lagaminu
uždaryti,
tegu sto
ras. Pa
su papra
riuose š
prieš atsNusiv
mentjeva
nusireng
lan. Api
migo, lau
kų apsila
sitikines
kymas į
kios neiš
ties nem
nue jo b
kotojas i
liau, nor
jevui: "F

damasis eiti su juo koja koj-
jon, pražiopsojo šį akimirks-
nį, žengė nereikalingą žings-
nį, ir Dementjevas jį išgir-
do. Tokiu vėlyvu laiku eiti iš
paskos galėjo tiktai seklys.
Norėdamas tuo įsitikinti
tvirčiau, Dementjevas nuli-
po nuo šaligatvio ir greitai
žingsniu nuėjo per aikštę.

Jis pasuko į pirmą pasi-
taikiusį skersgatvį, bet tuoj
pat žvilgterėjo iš už kampo:
seklys beveik bėgte bėgo per
aikštę. Taip, abejonės nebu-
vo: seka.

Ką tai galėjo reikšti? Vi-
sų pirma paaiškėjo, kad
Kramerhofas pradėjo dvigu-
bą žaidimą. Bet ar ne pa-
prasčiau būtų buvę tiesiog
areštuoti Dementjevą, kada
jis atvyko į gestapą leidimo?
Paprasčiau, tai paprasčiau,
bet areštavimas jam nieko
nebūtų davęs. Kramerhofas
tuo įsitikino po pirmojo tar-
dymo. Žinoma, jis nuspren-
dė sužinoti apie Dementjevą
viską, ką galima. Na ką gi,
prašau!

Dementjevas pasuko į gat-
vę, lygiagrečią Uosto gatvei,
ir nuėjo ja savo buto kryp-
timi.

Jis žingsniavo triukšmin-
gai, neskubėdamas, o prieš
pat namus žingsnį sulėtino
tiek, kad seklys galėtų tiks-
liai nustatyti, į kuri priva-
žiamą jis pasuko.

Užlipes į antrojo aukšto
laiptų aikštelę, Dementjevas
sustojo ir sustingo vietoje.
Jėjo seklys vidun? Ne. Štai,
jis praėjo pro duris, susto-
jo... ir nuėjo toliau.

Dementjevas įbėgo į savo
aukštą ir atidarė duris. Kam
baryje, neuždegęs šviesos,
jis greitai ištraukė lagami-
ną, įjungė radijo siųstuvą.
Reikia skubiai pranešti apie
dviejų transportų išvykimą.
Tai — visų svarbiausia. Gal
būt, seklys jau dabar skam-
bina telefonu, kad kapito-
nas Riukertas namie. Nes,
jeigu jie nedelsdami suorga-
nizuotų namo užpuolimą, De-
mentjevas turi tas dešimt
penkiolika minučių, kurių
pakanka perduoti radiogra-
mai. Raktas įprastai bilsojo
taškus ir brūkšnius.

Radiograma perduota. De-
mentjevas užkišo tariamą
lagamino dugną, norėjo jį
uždaryti, bet apsigalvojo —
tegl stovi šalia sofos atda-
ras. Paparastas lagaminas
su paprastais daiktais, ku-
riuose šeiminkas rausėsi
prieš atsiguldamas miegoti.

Nusivilkęs milinė, De-
mentjevas neskubėdamas
nusirengė ir atsigulė pata-
lan. Apie valandą jis neuž-
migo, laukdamas gestapini-
kų apsilankymo. Jiš buvo į-
sitikinęs, kad toks apsilan-
kymas įvyks, bet dėl kažko-
kios neišaiškinamos priežas-
ties nematė reikalo gelbėtis
nuo jo bėgdamas. Aš, pasa-
kotojas žinantis, kas bus to-
liau, noriu sušukti Dement-
jevui: "Bėk!" Bet jis manęs

neišgirs. O už akių teisti jį
už tai, kad jis nesigelbsti, aš
nesirengiu... Bet, matyt,
užpulti jo butą kol kas nei-
ėjo į Kramerhofo planą, ir
Dementjevas užmigo.

—o—
Paskui jam atrodė, kad vi-
są likusį nakties metą jis
sapnavo vieną ir tą patį sap-
ną. Iš visų pusių jį apstojo
nematomi žmonės, jie iš ei-
lės kalbėjo:

— Riukertai, Riukertai,
Riukertai.

Jis stengėsi iš balso skam-
bėjimo atpažinti tuos žmo-
nes, bet jiė tebebuvo nema-
tomi. Ir vėl tai už nugaros,
tai kažkur iš aukštai aidėjo
tas pats žodis:

— Riukertai, Riukertai,
Riukertai.

— Riukertai, atidarykite!
— staiga suaidėjo aiškiai,
garsiai ir jau tikrai.

Dementjevas nespėjo susi-
vokti, kas atsitiko, kai du-
rys bildėdamos atsivėrė. Iš-
laužta durų spyna nulėkė
pasienin. Į kambarį įsiveržė
keturi gestapininkai, vado-
vaujami Kramerhofo. Vienas
jų uždegė šviesą, antrasis
atsistojo Dementjevo kojū-
galy, atgrėžęs į jį pistoletą.
Dementjevas nesikeldamas
nustebęs žiūrėjo į siveržė-
lius.

— Baikite, Riukertai,
spektaklį! Kur jūsų radijo
siųstuvas? — linksmai, be-
veik draugiškai tarė Kra-
merhofas ir atsisėdo veidu
per tris žingsnius nuo De-
mentjevo patalo.

— Aš nieko nesuprantu.
Kas atsitiko? Paaiškinkite...
— Dementjevas lėtai
iškišo iš patalo kojas ir pra-
dėjo neskubėdamas rengtis.

— Atleiskite, kad priimu,
būdamas tokios išorės. Aš
tuojau apsirengsiu.

Jis pažiūrėjo į laikrodį.
Buvo penkta valanda ryto.

Kramerhofas mostėdė jo
ranka gestapininkams:

— Ieškokite!

Krata buvo labai kruopšti.
Gestapininkai lupo parketą,
badė fotelius. O Kramerho-
fas visą laiką nenuleido akių
ir pistoleto nuo Dementje-
vo, kuris dabar jau sėdėjo
ant sofos, ir šypsodamasis
žiūrėjo į gestapininkus, da-
rančius krata. Jo paprasė
persėsti ant kėdės. Sofą su-
badė kaip ir kėdės.

Gestapininkai liovėsi kra-
tę ir laukdami spoksojo į
Kramerhofą.

— Apieškokite visą butą!
— įsakė jis.

Gestapininkai išėjo į šei-
mininkės kambarius.

— Kur radijo stotis? —
tyliai, beveik familiariai pa-
klausė Kramerhofas.

— Kokia radijo stotis? —
Dementjevas nusijuokė su
užkrečiančiu nuosirdumu. —
Garbės žodis, man atrodo,
kad visa tai sapnas!

— Ta pati radijo stotis, —
vis taip pat tyliai tęsė Kra-
merhofas, — kurios pasiro-
dymas eteryje buvo užfik-
suotas lygiai prieš penkias
minutes, po to, kai jūs įėjo-
te į savo butą ir pagal ku-
rios signalą užpulti trans-
portų, matyt, jau išskrido
rusų bombonešiai.

— Pats baisiausias nesu-
sipratimas iš visų, kurį tik
man teko išgyventi! — pasi-
piktinęs tarė Dementjevas.

Kramerhofo žvilgsnis su-
stojo ties atidarytu lagami-
nu. Dementjevas apmirė.

— Gal būt, aš davinėjau
signalus nešvarių baltinių
pagalba?! — Dementjevas
linktelėjo link lagamino ir
nusijuokė. — Po to, kas į-
vyko, jums beliko įtikinti
mane ir tuo.

Kramerhofas koja prisi-
traukė artyn lagaminą ir iš-
metė iš jo visus daiktus, su
pasišlyktėjimu imdamas
juos dviem pirštais. Pasiro-
dė lagamino dugnas. Kra-
merhofas pasilenkė ir pabar-
beno į jį pirštais. Matyt,
garsas jam sukėlė įtarimą.

— Eikite šen! — garsiai
šūktelėjo jis gestapininkams,
esantiems šeiminkės bute.

Visa, kas vyko toliau, tru-
ko sekundes. Dementjevas
pašoko nuo kėdės, užsimojęs
trenkė Kramerhofui į smil-
kinį, ir šis nugriuvo ant
grindų. Dviem šuoliais De-
mentjevas pasiekė langą, už-
šoko ant palangės, nugarą
išlaužė rėmus ir nušoko į
kiemą.

—o—
Tai jau tikra teisybė, kad
drąsus kareivis nešiojasi sa-
vo karišką laimę kišenėje.
Dementjevas pasiekė kojo-
mis žemę ir, vos išlaikęs pu-
siausvyrą, puolė už namo
kampo.

Iš lango sugriaudė šūviai.
Bėgti į gatvę buvo pavoj-
inga. Ten, ko gero, pasta-
tyti gestapininkai.

Dementjevas iš anksto bu-
vo išstudijavęs savo namo
kiemą. Jis žinojo, kad kai-
riajame jo kampe, siauroje
perėjoje tarp namų, kur lai-
komos geležinės dėžės šiukš-
lėms, yra tvora, už kurios
pasidėda kaimyninis kiemas
su išėjimu į gretimą gatvę.

Dementjevas nubėgo ten-
nai, bet tuo metu driokste-
lėjo du šūviai iš priešingos
kiemo pusės. Deginantis
skausmas nusvilino Dement-
jevui nugarą. Kažkur prie
vartų pasigirdo balsai, batų
bildesys. Dementjevas tebe-
bėgo. Užpakaly be perstoji-
mo šaudė, bet priešausrio
tamsoje gestapininkai blogai
matė bėgį.

(Bus daugiau)

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
bilių kovoti ir gauna jų pa-
ramos palaikymui to nelem-

to trukdymo svečiams at-
vykti į Jungtines Valstijas.

Pearson tęsia:
"Valstybės departamento
skaitlinės rodo, kad studen-
tai mainais iš TSRS kaip ir
neatvyksta. Būt 17,000 stu-
dentų buvo nuvykę Tarybų
Sąjungon iš Azijos ir Euro-
pos peritais metais, taip ir
apie 100,000 turistų".

Pagalios Pearson sako,
TSRS geležinė uždanga jau
pakelta bent dalinai, bet
JAV geležinė uždanga tebė-
ra ir sunku praskleisti.

Ši uždanga, žinoma, turi
gražius apkaizalus: "laisva-
sis pasaulis", "tikra demo-
kratija" ir kitus. Bet ji yra
geležinė uždanga nežiūrint
gražių apkaizalų.

Ir ją laiko reakcininkai
Walteris ir kiti.

Smagu, kad vis daugiau
Amerikos žmonių ima tai
permatyti. Dulleso pasigyr-
imai dėlto vis mažiau randa
klausovų.

Dėka Amerikos žmonių
permatymui, kad TSRS nėra
Amerikos priešas ir nety-
ko mus pulti, atsinešimas
pakitėjo ir valdžios biudže-
tas sumažintas prieš jos no-
rus ir protestavimus.

Taipgi dėka to, jau ir se-
natoriai siūlo-apsikeisti kal-
bomis su TSRS per televizi-
ją, duoti vieni-kitiems pro-
gramas. — Vilnis.

PRAHA. — Čekoslovak-
jos valdžia sako, kad Liptal
vienuolynas, arti Vizovice,
Moravijoje, per penkis metus
buvo "Vatikano šnipų cen-
ras". Suareštuota grupė ku-
nigų ir vienuolių. Vienuoly-
nui vadovavo praneškonas
Vaclavas Filipec.

Namų Savininkai

Gal Reikia Jums Pinigų

Dėl Biznio ar Asmeniškims Reikalams

LITHUANIAN - CANADIAN MORTGAGE CO.

duos jums grynų pinigų už antrą morgičių ant jūsų
namo, nors jūs jau turite pirmą morgičių. Labai ma-
ži mokėjimai. Nereikia mokėti už sutvarkymą morgi-
čių.

Tele.: EM. 8-1242

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietu-
viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines
reikmenas, matykit Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W. Toronto

Petro Bepiršėjo Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. A. Kuktų krautuvėje, 347 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Clarendon St.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Pranešimai

Toronto, Ont.

Futbolo žaidynės

Toronto Kanados Progreso Klubas ruošia futbolo (soccer) žaidynes, Millen Stadione, sekmadienį, liepos 21 dieną.

Zais makedonų "Alexander the Great" su graikų "Hellas". Jaunesniųjų žaidimas 1.30 val. po piet. Svarbiausias žaidimas 3.00 val. po piet. Atletinės kompeticijos. Mergaitės tautiniuose drabužiuose.

Tikieta kaina \$1.00.

Canadian Continental Soccer League duoda veltui stacioną ir savo laiką. Miesto

Kur Praleisti Savo Atostogas?

Prieinamiausia ir patogiausia vieta, tai prie Simcoe ežero. Šiltas vanduo maudynėms, daugybė įvairių žuvų, prielankus patarnavimas.

Platesnės žinioms kreipkitės šiuo adresu: J. Linarta, 92 Burndale Ave., Willowdale, Toronto. Tel.: BA. 5-5278

oficialai duoda pilną kooperaciją. Visas pelnas skiriamas labdarystei, nesveikų vaikų pagalbai.

Torontiečių Kronika

Nauji Grand Pa ir Grand Ma

Pastaruoju laiku torontiečių tarpe "grand pa ir grand ma" skaičius pusėtinai jau nemažas, o šiomis dienomis prie jų prisidėjo ir draugai Jonas ir Adelė Ylai. Jų sūnaus Roberto šeima, gyvenanti Sarnia, Ont., praėjusią savaitę susilaukė sūnaus ir tuo būdu draugai Ylai tapo "grand ma ir grand pa".

Mirė

Šiomis dienomis mirė Puskunigis. Velionis organizacijoms nepriklausė ir mažai ką apie jį tegaliu pasakyti.

Rep.

Padėkos Žodis

Norėčiau tarti viešą padėkos žodį už man surengtą mokslo baigimo progą su praisė pokilį, kurio aš visai nesitikėjau sulaukti. Tokio brangaus vakaro, kuriame aš buvau taip gražiom ir brangiom dovanom apdovano, kad aš nei sapne negalėjau įsivaizduoti, kad tėveliai ir mano draugai taip mane apdovanos. Tos dovanos bus amžina atmintis. Pirmiausia dėkoju tėveliams, kurie mane visuomet

remia ir sesutei Albertinai ir draugam Morkevičiam ir jų talkininkam Sipariam, kurie tiek daug brangaus darbo įdėjo. Taipgi ir visom šeiminkėm, kurios mamytei talkininkavo ir tiem, kurie dalyvavo ir prisidėjo prie dovanų, tariau tūkstantį sykių ačiū ir bučiuoju visus.

Lilija Mažilytė
St. Joseph ligoninė
London, Ont.

Apie Viską Ir iš Visur

Londonė, Anglijoj, gydytojas papasakojo keistą istoriją su vienu žmogum.

Jo pacientas buvo susirgęs keiksmų liga. Sakoma, kad ta liga prasidėjus jam esant 9 metų. Juo didyn jis augo, tuo labiau keikėsi. Nei mokytojas, nei šeima negalėjo sustabdyti jį.

Jis buvo pašauktas į armiją. Greitai jis pasiekė seržanto laipsnį. Bet ir keikimo si liga praėjo. Tačiau, kai tik sugrįžo į civilinį gyvenimą, jis vėl pradėjo keiktis.

Būdamas 23 metų, jis ne tik keikėsi be paliovos ir negalėjo nei į teatrą eiti ar busu važinėti, bet ir gavo galvos, rankų ir kojų trūkčiojimą. Turėjo pasitraukti iš darbo. Motina ir sesuo atsisakė eiti bent kur su juo.

Matydamas, kad niekas nešidaro, jis išėjo į ligoninę. Gydytojai pradėjo gydyti jį duodami jam carbon dioxido 4 kartus į savaitę. Po 30 dienų jis sustojo keiktis.

Praėjo jau 15 mėnesių po

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, iširia akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

išėjimo iš ligoninės, bet jis dar nesikeičęs. Manoma, kad bus pasveikęs.

Buvusi mokytoja Toronte teisme pasakojo, kaip vienas vaikas ją apgavęs ant \$1,800.

Mrs. Marion Harker, 47 metų amžiaus, pasakojo, kaip Albert Seville, 30 metų amžiaus, prikalbėjęs ją vyksti į Airiją, jo tėvynę, kur jie būtų apsivedę. Bet kada jie pasiekė Airiją, jos vaikas dingio be žinios. Paskui ji sužinojo, kad jis apsivedęs su kita. Pinigų, tačiau, negrąžino. Ji davė jam \$1,800 dėl kelionės išlaidų.

Bet kada jis grįžo į Kanadą, jis buvo suimtas ir patrauktas teisman.

Viską Žinaš

Palaikykite Tuos Biznierius
Kurie Skelbiai
LIAUDIJS BALSE

Reikalinga

Atsakominga namų užlaikytoja (housekeeper) dėl tėvo ir pilnamečio sūnaus. Paprastų valgių gera virėja. Gyventi vietoj. Gera algą. Nereikia skalbti. Nuolatinis darbas. Reikalinga rekomendacija. Rašyti:

L. Hollander, 16247 Baylis, Detroit, Mich., USA

Akių ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Toronte ir Priemiesčiuose
TELEVIZIJOS IR RADIO TAISYMO
Reikaluose Sąžiningai Patarnauja Lietuvis

Bill Waicus

148 Maple Leaf Dr. - Weston - CH. 4-7139

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave. NO. 6-1623
Krautuvė: 723 Gerrard E.

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profan gazų, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas)

Irengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai

Belsize Tailors

J. RAČIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO.
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743